

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Barbara Porcari

Unijní regulace ochrany osobních údajů na sociálních sítích

Diplomová práce

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Unijní regulace ochrany osobních údajů na sociálních sítích vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 31. 08. 2018

.....
Barbara Porcari

Na tomto místě bych ráda poděkovala **Doc. JUDr. Václavu Stehlíkovi, LL.M. Ph.D.**, za jeho odborné vedení při přípravě této diplomové práce a mým rodičům a prarodičům za podporu a trpělivost.

Obsah

Úvod	8
1 Právní úprava práva na soukromí a práva na ochranu osobních údajů.....	10
1.1 Právo na soukromí.....	10
1.2 Právní úprava práva na soukromí.....	11
1.2.1 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	12
1.2.2 Všeobecná deklarace lidských práv	13
1.2.3 Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	13
1.2.4 Deklarace základních práv a svobod.....	14
1.2.5 Listina základních práv Evropské unie.....	14
1.3 Právo na ochranu osobních údajů.....	15
2 Sociální sítě.....	17
2.1 Pojem sociální síť	18
2.2 Právní rámec.....	19
2.3 Osobní údaj	19
2.3.1 Zpracování osobních údajů na sociální síti	20
2.3.2 Zvláštní kategorie osobních údajů	21
2.4 Úloha správce a zpracovatele na sociálních sítích.....	22
2.5 Třetí strana a předávání osobních údajů	23
2.5.1 Předávání založené na rozhodnutí o odpovídající ochraně	24
2.5.2 Předávání založené na vhodných zárukách.....	25
2.5.3 Závazná podniková pravidla	29
2.5.4 Výjimky pro specifické situace.....	29
2.6 Práva subjektů údajů.....	29
2.6.1 Právo být informován a právo na přístup k osobním údajům.....	29
2.6.2 Právo být zapomenut	30
2.6.3 Právo na přenositelnost údajů	31
2.6.4 Právo vznést námitku.....	31
2.7 Ochrana, odpovědnost a sankce.....	31
2.7.1 Nezávislé dozorové úřady	31
2.7.2 Pověřenec pro ochranu osobních údajů.....	32
2.7.3 Soudní a správní ochrana.....	32
3 Facebook	34
3.1 Právní rámec.....	34
3.2 Registrace	34
3.3 Smluvní podmínky.....	36
3.3.1 Zásady používání dat.....	39
3.4 Facebook a třetí osoby.....	40
3.5 Předávání osobních údajů do třetích zemí.....	41
3.6 Možnosti obrany uživatele.....	42
3.7 Kauza Cambridge Analytica a Facebook.....	42
3.7.1 Věcná a místní působnost	43
3.7.2 Souhlas	44
3.7.3 Správce a zpracovatel	44
3.7.4 Sankce.....	44
Závěr.....	46
Bibliografie	48
Abstrakt	54

Abstract.....	55
Klíčová slova.....	56
Key words	57

Seznam použitých zkratek

Právní předpisy

DPD	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto osob. Úř. věst. L 281, 23. listopadu 1995, s. 31 a násl.
Facebook	Facebook Inc., Facebook Ltd.
Listina EU	Listina základních práv Evropské unie. Úř. věst. C 326, 26. října 2012, s. 391 a násl.
GDPR, nařízení	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES. Úř. věst. L 119, 4. května 2016, s. 1 a násl.
ÚÚLP	Evropská úmluva o ochraně lidských práv, ze dne 4. 11. 1950, vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.
Úmluva č. 108	Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, ze dne 28. 1. 1981, vyhlášená pod č. 115/2011 Sb. m. s.
Úmluva č. 108	Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, ze dne 28. 1. 1981, vyhlášená pod č. 115/2011 Sb. m. s.

Instituce

EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
Komise	Evropská komise
SD EU nebo Soudní dvůr	Soudní dvůr Evropské unie (dříve Soudní dvůr Evropských společenství)

Jiné

Apod.	A podobně.
Např.	Například
Privacy shield, Prováděcí rozhodnutí Komise	Štít soukromí

EU 2016/1250, ze dne 12. července 2016

Rozhodnutí Komise 520/2000/ES ze dne

26. července 2000 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES

Sb.

Sb. m. s.

Správce

Subjekt údajů

USA nebo Spojené státy

Úř. věst.

Bezpečný přístav

Sbírka zákonů

Sbírka mezinárodních smluv

Poskytovatel

Uživatel

Spojené státy americké

Úřední věstník Evropské unie

Úvod

Vytvořili jsme nehmotný svět umožňující vytvářet, uchovávat a vzájemně si vyměňovat informace.¹ Svět, který je nám stále jednou velkou neznámou. Je proto třeba, abychom přistupovali opatrně k informacím, které se rozhodneme do něj vložit. V průběhu posledních dvaceti let došlo k raketovému nárůstu počtu uživatelů různých sociálních sítí. Ruku v ruce s tímto nárůstem jdou i osobní informace, které jsou uživatelé ochotni poskytnout, aby mohli dané sítě používat. Nicméně je třeba mít stále na paměti, že se jedná o virtuální, nikoli skutečný svět, kde se uchovávání informací chová jinak než v realitě. Osobní data se stala cennou měnou, se kterou společnosti denně obchodují a k jejímuž zneužívání také denně dochází.

Na to reagovali zákonodárci tím, že přijali různé právní nástroje, které by uživatele v případě narušení či zásahu do jejich osobních údajů chránily. Jelikož se však tato problematika týká obrovské masy jednotlivců, nejlepším řešením se na území Evropy jevílo využít právní nástroje Evropské unie.

Unijní ochrana osobních údajů by však bez evropské integrace a budování jednotného vnitřního trhu postrádala smysl. Díky budování společného trhu docházelo k prohlubování vztahů mezi jednotlivými členskými státy. To vedlo ke zvýšení toku osobních údajů jak mezi účastníky hospodářského, tak sociálního života, jak v soukromoprávní, tak i ve veřejnoprávní oblasti všech členských států.² Bylo třeba se tak začít věnovat otázkám adekvátní ochrany základních práv jednotlivců a s tím související ochrany osobních údajů. V roce 1995 tak byla přijata Směrnice 95/46/ES, která upravovala ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů a také upravovala volný pohyb těchto údajů. Nicméně s rozvojem technologií se ukázala být úprava nedostačující. Proto ji nahradila úprava nová, a tou se v roce 2016 stalo Nařízení 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o jejich volném pohybu. Účinnosti nabyla teprve nedávno, 25. května 2018, a to je také jeden z důvodů, proč se chci na ni v mé práci zaměřit. Úprava se věnuje komplexní ochraně osobních údajů, v mé práci se však budu věnovat pouze těm ustanovením, které mohu aplikovat na sociální sítě.

Problematiku sociálních sítí jsem si vybrala hned z několika důvodů. Prvním je jejich neustále rostoucí popularita, druhým je počet osobních informací, které se po uživateli

---

¹ Cambridge University Press. *Dictionary: Cyberspace* [online]. Cambridge.org, 2018 [cit. 23. května 2018]. Dostupné na <<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cyberspace>>.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, čl. 5.

vyžadují, aby mohl vůbec využívat jejich služeb. Sociálních sítí je však nezměrné množství, jedna od druhé se různě liší, proto jsem si vybrala sociální síť jedinou, a to Facebook. Výběr byl jednoduchý, neboť se jedná o největší sociální síť všech dob. Zároveň jsem také jejím uživatelem, tudíž mám přístup ke všem potřebným informacím, které bych si zde přála rozvést. V neposlední řadě se Facebook stal již několikrát terčem kritiky veřejnosti a neustále se objevují nové problémy, které je nutno řešit.

Cílem mé práce je upozornit na problematiku ochrany osobních údajů v rámci sociálních sítí a současně apelovat na uživatele jednotlivých sociálních sítí, aby byli obezřetní a věnovali zvýšenou pozornost při dávání souhlasu se zpracováním jejich osobních údajů na sociálních sítích. Jak jsem již uvedla výše, pro účely mé práce jsem si vybrala sociální síť Facebook, nicméně si myslím, že mé závěry bude možno vztáhnout i na další podobné sociální sítě.

Hlavní výzkumnou otázkou je, zda se Facebook stihl adaptovat na nově přijaté nařízení, tedy zda dodržuje povinnosti z něj vyplývající. V souvislosti s touto otázkou se proto budu věnovat problematice úpravy smluvních podmínek, se kterými musí nově se registrující uživatel souhlasit, aby mohl sociální síť používat. Součástí těchto smluvních podmínek bývá například vyjádření souhlasu uživatele se zpracováním jeho osobních údajů. K čemu všemu uživatel dává souhlas a splňuje udělení tohoto souhlasu požadavky kladené GDPR? V souvislosti s udělováním souhlasu se zpracováním osobních údajů se v současnosti vyšetřuje kauza Cambridge Analytica a Facebook. V rámci akademických účelů si dovoluji aplikovat úpravu GDPR na tento případ a pokusím se zjistit, zda ze strany Facebooku k porušení nařízení došlo, a v případě kladné odpovědi, jaká sankce Facebooku hrozí.

Jako novinku GDPR zavádí pojem „právo být zapomenut“. Dodržuje Facebook povinnosti vyplývající z nařízení v souvislosti s právem být zapomenut? A jak Facebook řeší přenos dat z Unie do třetích zemí?

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. V první se věnuji soukromí jakožto základnímu lidskému právu, ze kterého se postupem času vyčlenilo právo na ochranu osobních údajů, a věnuji se také jeho právní úpravě. Druhá kapitola obsahuje problematiku sociálních sítí. V jejím rámci se pokusím aplikovat úpravu GDPR na sociální sítě v obecném měřítku, čímž si připravuji základ pro třetí kapitolu, ve které rozebírám konkrétní problematiku osobních údajů a Facebooku. Zaměřím se v ní především na smluvní podmínky Facebooku a současně zde aplikuji právní úpravu GDPR na nedávný případ, který se v souvislosti s Facebookem stále řeší.

1 Právní úprava práva na soukromí a práva na ochranu osobních údajů

Právo na soukromí a právo na ochranu osobních údajů mají dynamickou povahu a mění se ruku v ruce s vývojem lidské společnosti. V průběhu 19. století došlo k formování pojmu práva na soukromí a v pozdější době se z tohoto práva vyčlenilo právo na ochranu osobních údajů. Proto považuji za nutné na úvod mé práce věnovat pár slov historii a právní úpravě jak práva na soukromí, tak práva na ochranu osobních údajů.

1.1 Právo na soukromí

Právo na soukromí je relativní pojem, který se může měnit v návaznosti na konkrétní osobu, situaci a čas. Pro každého jedince tak může mít soukromí úplně jiný význam a může nabývat zcela jiných rozměrů. Soukromí může být vnímáno jako tzv. „prostor za zavřenými dveřmi“ nebo může být na něj pohlíženo jako na něco, o čem je oprávněn rozhodovat pouze konkrétní člověk – je tedy na něm, co a komu se rozhodne odkrýt. Jak je však na soukromí pohlíženo z právní stránky?

Z historického hlediska můžeme vysledovat, že ne vždy bylo právo na ochranu soukromí vnímáno jako samostatné právo. V minulosti se chránila pouze některá práva, která jsou dnes součástí práva na soukromí. Jako příklad můžu uvést právo na nedotknutelnost obydlí, osoby a její důstojnosti. K první formulaci práva na soukromí došlo v 19. století v článku *The Right to Privacy*, ve kterém američtí autoři mimo jiné poměřovali právo na soukromí s ostatními právy (například právo na ochranu duševního vlastnictví a urážku na cti)³ a vymezili právo na soukromí jako „právo být ponechán o samotě“ a mít zachován nerušený klid.⁴

Definici práva na soukromí však v žádném pramenu práva nenalezneme. Jedná se o obsáhlý pojem, který nelze přímo definovat. Pokud by se tak totiž stalo, zcela jistě by mohla nastat situace, kdy by konkrétní případ nešlo subsumovat pod danou definici, což by vedlo ke zkracování práv jednotlivců uplatňovat svá práva na ochranu soukromí. Dále je důležité zmínit, že právo na soukromí se často dostává do kolize s jinými lidskými právy, jako je například právo na svobodu projevu. I proto se soudy v rámci své judikатурní činnosti zdráhají podávat jakoukoli obecnou definici pojmu soukromí a omezují se na individuální případy, ve

---

³ WARREN, Samuel D., BRANDEISE, Louis D. *The Right to Privacy*. *Harvard Law Review*, 1890, roč. 4, č. 5.

⁴ MATES, Pavel. *Ochrana soukromí ve správním právu*. 2. vydání. Praha: Linde, 2006, s. 9–11.

kterých pak poměřují a vyvažují jednotlivá dotčená práva. Nicméně i přes neexistenci definice práva na soukromí se plně ztotožňují s názorem, že „v základech tohoto práva je negativní koncept svobody, neboli „být nechán na pokoji“, tedy existence nějaké soukromé zóny, do které by neměl nikdo vstupovat či zasahovat. Tuto zónu lze chápat jak prostorově, tak i co se týče rozhodování o vlastní identitě.⁵

I když neexistuje žádná ucelená definice, právo na soukromí vykazuje určité charakteristické znaky, mezi něž patří zákaz zasahovat do soukromí bez zákonné licence, resp. bez souhlasu dotčené osoby⁶ a jeho nemajetkový charakter. Předmětem tohoto práva je právo fyzické osoby rozhodnout se podle vlastního uvážení, zda vůbec, popřípadě v jakém rozsahu a jakým způsobem mají být skutečnosti jejího soukromí zpřístupněny jiným. Obsahem práva na soukromí je tedy pozitivní složka, projevující se v dispozičním oprávnění subjektu ve vztahu k využití skutečností týkající se jeho soukromého života, zejména jejich rozšiřování a udělování svolení jiným osobám k takovému využití. Negativní složka se pak projevuje v možnosti bránit se proti neoprávněnému využívání těchto skutečností.⁷ A jaké jsou limity obsahu práva na soukromí? Není jednoduché tyto hranice vymezit. Jelikož se jedná o neustále se vyvíjející právo, které se v průběhu let měnilo a nemělo tak stejný obsah a které se mění společně s politickými, ekonomickými a sociálními změnami, je nutné posuzovat každý jednotlivý případ individuálně.

1.2 Právní úprava práva na soukromí

Spolu s rozvíjející se demokratickou společností vyvstala i nutnost úpravy ochrany základních lidských práv. Relevantním se stává zejména období po druhé světové válce, které je důležitým mezníkem v rozvoji lidských práv. Po způsobených hrůzách dochází k postupné internacionalizaci lidských práv. Jedinec se stává vedle nadále suverénních států dalším subjektem mezinárodního práva.⁸ Do té doby bylo na jednotlivce nahlíženo jako na objekt mezinárodního práva, i když specifickým kategoriím lidí byla garantována specifická práva (např. domorodému obyvatelstvu, ženám, dětem apod.).⁹

Co se týká budování Evropského společenství, i zde měli zakladatelé na paměti, že je zapotřebí se věnovat otázkám autonomní úpravy lidských práv. Prvotní poukaz na lidská

⁵ KMEC, Jiří a kol. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 867.

⁶ MATES, Pavel. *Ochrana soukromí ve správním právu*. 2. vydání. Praha: Linde, 2006, s. 22–23.

⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2008, sp. zn. 30 Cdo 3361/2007.

⁸ ŠRÁMKOVÁ, Katarína. *Lidská práva v kontextu zahraniční rozvojové spolupráce*. Praha: FoRS – České fórum pro rozvojovou spolupráci, 2011, s. 6.

⁹ Úmluva o Společnosti národů ze dne 10. 1. 1920, čl. 22, 23. Dostupné také na <https://is.muni.cz/elportal/estud/praf/js09/dejiny/web/prameny/08/Pakt_umluva_o_Spolecnosti_narodu_10_ledna_1920.pdf>.

práva na poli Společenství můžeme vysledovat již od roku 1956 v análech soudu v Lucemburku.¹⁰

V rámci této podkapitoly proto zmíním nejdůležitější mezníky v mezinárodním i unijním právu věnujícímu se ochraně lidských práv se zaměřením na právo na ochranu soukromí.

1.2.1 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech

Text Mezinárodního paktu o občanských a politických právech byl přijat 19. prosince 1966 Valným shromážděním OSN. V souladu s Všeobecnou deklarací lidských práv si kladl za úkol vytvoření takových podmínek, v nichž bude moci každý požívat svých občanských, politických, hospodářských, kulturních a sociálních práv a současně má na zřeteli závazek států podporovat všeobecnou úctu k lidským právům a svobodám a k jejich zachování, vyplývající z Charty Organizace spojených národů.¹¹

Právo na soukromí je zde upraveno v čl. 17, „1. Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence ani útokům na svou čest a pověst. 2. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům“.¹²

Než přejdu k dalším pramenům úpravy ochrany lidských práv, je na místě zmínit, že v rámci evropského regionu existují dva subsystémy právní úpravy této problematiky, a to na úrovni Rady Evropy a na úrovni Evropských společenství a Evropské unie. Jak se zmiňuje paní docentka Šišková ve své publikaci Evropská unijní ochrana lidských práv, je nutno odlišovat tyto dva subsystémy, jelikož Rada Evropy má jiné poslání a zaměření, když je mezinárodní organizací a institucionálně se ocitá mimo Evropská společenství, i když členské státy Evropské unie jsou zároveň jejími členy a signatáři jejích nejdůležitějších právních instrumentů.¹³ Z tohoto důvodu si dovoluji následující právní materií rozdělit na dokument Rady Evropy a Organizace spojených národů – Všeobecnou deklaraci lidských práv, Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod vypracovanou Radou Evropy, Deklaraci základních práv a svobod vypracovanou Evropským parlamentem

---

¹⁰ ŠIŠKOVÁ, Naděžda. *Evropská unijní ochrana lidských práv (Chata a další instrumenty ochrany lidských práv v EU)*. Praha: Linde, 2001, s. 7.

¹¹ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, vyhlášený pod č. 120/1976 Sb.

¹² Tamtéž, čl. 17.

¹³ ŠIŠKOVÁ, Naděžda. *Evropská unijní ochrana lidských práv (Chata a další instrumenty ochrany lidských práv v EU)*. Praha: Linde, 2001, s. 9.

a Listinu základních práv Evropské unie vyhlášenou Evropským parlamentem, Radou a Komisí.

1.2.2 Všeobecná deklarace lidských práv

Všeobecná deklarace lidských práv byla přijata Valným shromážděním OSN 10. prosince 1948 v New Yorku. I když je tato deklarace právně nezávazná a má doporučující charakter, je dodržována takřka většinou států světa.

Čl. 12 zní: „*Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.*“ Doslovné znění tohoto článku se vyskytuje ve výše zmíněném Paktu o občanských a politických právech, jenž příkládá této deklaraci důležitost.

1.2.3 Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Evropská úmluva o ochraně lidských práv byla vypracována a podepsána Radou Evropy v Římě dne 4. listopadu 1950. Rovněž v případě EÚLP došlo k řadě novelizací, k poslední dne 1. června 2010. Evropská komise se několikrát snažila, aby mohla Společenství přistoupit k EÚLP, nicméně Soudní dvůr Evropské unie (tehdy Evropský soudní dvůr) se ve svém posudku vyjádřil, že neexistuje ustanovení smlouvy, které by svěřovalo komunitárním institucím pravomoc vydávat rozhodnutí nebo uzavírat dohody v oblasti lidských práv, tedy že neexistuje základ pro přistoupení k Evropské úmluvě. Nicméně v roce 1999 se tento nedostatek vyřešil tak, že se začalo jednat o vypracování Charty základních práv Evropské unie.¹⁴

V Hlavě I. nesoucí název Práva a svobody se v čl. 8 objevuje úprava Práva na respektování soukromého a rodinného života, jež zní: „*1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. 2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*“

V prvním odstavci se zaručuje právo, na které má nárok každá osoba, ve druhém se pak nachází výčet výjimek, ve kterých je přípustné do tohoto práva zasáhnout. Právě výše

---

¹⁴ ŠIŠKOVÁ, Naděžda. *Evropská unijní ochrana lidských práv (Chata a další instrumenty ochrany lidských práv v EU)*. Praha: Linde, 2001, s. 12–13.

uvedené výjimky v odstavci druhém nám naznačují, že se nejedná o absolutní právo, a to z toho důvodu, že se právo na soukromí často dostává do přímého konfliktu s jinými lidskými právy. V případě konfliktů jednotlivých práv pak bude soud muset přistoupit k aplikaci testu proporcionality.¹⁵

1.2.4 Deklarace základních práv a svobod

Deklarace byla přijata Evropským parlamentem v roce 1989. V čl. 6 garantuje právo na soukromí jako „*právo každého na respektování a ochranu jeho identity a respektování soukromého a rodinného života, domova a soukromé korespondence*“.¹⁶

1.2.5 Listina základních práv Evropské unie

Listina základních práv Evropské unie byla přijata dne 7. prosince 2000, její znění bylo upraveno dne 12. prosince 2007. Jednání o tomto dokumentu započalo již v roce 1999, kdy Evropská rada na zasedání v Kolíně nad Rýnem rozhodla o sepsání návrhu dokumentu, který měl za úkol sumarizovat základní práva občanů Evropské unie. V roce 2000 došlo k připojení Listiny základních práv Evropské unie ke smlouvě z Nice, nicméně se jednalo pouze o nezávaznou politickou deklaraci.¹⁷ Právně závaznou se Listina EU stala až po ratifikaci Lisabonské smlouvy, tím se stala součástí primárního práva Evropské unie.¹⁸ S ohledem na vývoj v průběhu let 2000–2009 bylo nutné Listinu základních práv Evropské unie novelizovat.

Nyní tak ve svém čl. 7 stanovuje: „*Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace*“. Následující čl. 8 zní: „*1. Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají. 2. Tyto údaje musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem. Každý má právo na přístup k údajům, které o něm byly shromážděny, a má právo na jejich opravu. 3. Na dodržování těchto pravidel dohlíží nezávislý orgán*“.¹⁹

---

¹⁵ KMEC, Jiří a kol. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 865.

¹⁶ Declaration of Fundamental Rights and Freedoms, Official Journal, C 120, 16. 05. 1989.

¹⁷ Euroskop. *Listina základních práv EU* [online]. Euroskop.cz, 2018 [cit. 15. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/204/sekce/charta-zakladnich-prav-eu/>>.

¹⁸ Euroskop. *Charta základních práv EU* [online]. Euroskop.cz, 2018 [cit. 15. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/627/sekce/charta-zakladnich-prav-eu/>>.

¹⁹ Listina základních práv Evropské unie, 14. 12. 2007, Úřední věstník Evropské unie, C 303/1.

Jak si můžeme všimnout, v Listině se již výslovně objevuje vedle práva na soukromí rovněž právo na ochranu osobních údajů, což jen podtrhuje, jak důležitým se toto právo v průběhu posledních let stalo.

1.3 Právo na ochranu osobních údajů

Vlivem technologického pokroku a zejména s postupně narůstajícím množstvím přenášených dat se jevílo jako nutné, vyčlenit z práva na soukromí samostatné právo na ochranu osobních údajů. Nejprve tak bylo vhodným řešením přijmout úpravu ochrany osobních údajů na národní úrovni. Mezi prvními právními úpravami ochrany osobních údajů byl například přijat zákon na ochranu osobních údajů v Hesensku, Německo.²⁰ Dále následovalo Švédsko v roce 1973 a v roce 1978 Francie.

Národní úprava se však záhy ukázala jako nedostatečná, protože nereflektovala rostoucí množství přenášených dat mezi státy. Zejména s budováním společného trhu Evropské unie docházelo ke zvyšování toku osobních údajů mezi účastníky hospodářského i sociálního života, a to jak v soukromoprávní, tak i ve veřejnoprávní oblasti všech členských států.²¹ Bylo tak třeba začít zvažovat přijetí unijní regulace, která by usnadnila nastalou problematickou situaci.

Prvním dokumentem upravujícím ochranu osobních údajů na evropském kontinentu se stala Úmluva Rady Evropy č. 108, o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních údajů, která byla přijata 28. ledna 1981 ve Štrasburku.²² Tu mimo jiné podepsaly i nečlenské státy, jako například Rusko, Ukrajina či Norsko.²³ Úmluva jako první nadnárodní dokument vymezila základní pojmy a rovněž stanovila základní zásady v oblasti ochrany osobních údajů. V čl. 1 si klade za cíl „*zaručit na každém území smluvní strany každé fyzické osobě, ať je jakékoliv národnosti nebo pobývá kdekoli, úctu k jejím právům a základním svobodám, a zejména k jejímu právu na soukromý život, se zřetelem k automatizovanému zpracování osobních údajů, které se k ní vztahují*“.²⁴

---

²⁰ NEZMAR, Luděk. *GDPR Praktický průvodce implementací*. Praha: Grada Publishing, 2017, s. 15.

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, čl. 5.

²² Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, ze dne 28. 1. 1981, vyhlášená pod č. 115/2011 Sb. m. s.

²³ Council of Europe. *Chart of signatures and ratifications of Treaty 108* [online]. Coe.int, 29. srpna 2018 [cit. 29. srpna 2018]. Dostupné na <<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/108/signatures>>.

²⁴ Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, ze dne 28. 1. 1981, vyhlášená pod č. 115/2011 Sb. m. s., čl. 1.

Ochrana osobních údajů se rovněž promítla do primárního práva EU, a to v čl. 16 Smlouvy o fungování Evropské unie (bývalý čl. 286 Smlouvy o ES). Ten stanovuje, že „každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají“. Předpokládá se přijetí pravidel o ochraně těchto údajů v rámci EU.²⁵

Dalším významným právním instrumentem ze dne 4. října 1995 je Evropská směrnice o ochraně osobních údajů, též Data Protection Directive.²⁶ Ta stanovuje ve svém prvním článku „povinnost zajistit ochranu základních svobod a práv fyzických osob, zejména jejich soukromí v souvislosti se zpracováním osobních údajů, současně zakazuje členským státům omezit nebo zakázat volný pohyb osobních údajů mezi členskými státy z důvodu této ochrany“.²⁷ Již z tohoto článku můžeme vysledovat jistý posun, který DPD přinesla. Projevuje se zde rozvoj společného vnitřního trhu Evropské unie, kdy se státům výslovně zakazuje omezovat volný pohyb osobních údajů mezi členskými státy. Je důležité rovněž zmínit, že bylo třeba DPD implementovat do právních řádů jednotlivých členských států. Na území České republiky se tak stalo přijetím zákona č. 101/2000 sb., o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů.²⁸

Dne 27. dubna 2016 bylo přijato Nařízení Evropského parlamentu a Rady.³⁰ Jedná se o nový právní rámec ochrany osobních údajů, který vstoupil v účinnost 25. května 2018. Nahradil tak stávající úpravu, výše zmíněnou DPD, která přestala odpovídat požadavkům současné doby (zejména s ohledem na prostředky, které jsou ke zpracovávání osobních údajů využívány). Nařízení si klade za cíl dosáhnout větší jednotnosti v úpravách členských států a rovněž má být posílena práva subjektů údajů. Předmětem a cílem Nařízení je dle čl. 1 stanovit pravidla pro zpracovávání osobních údajů, chránit základní práva a svobody zvláště s přihlédnutím k právu na ochranu osobních údajů a v neposlední řadě také zajistit volný pohyb osobních údajů na území Unie.³¹ Ten se sice zásadním způsobem neliší od prvního článku DPD, nicméně došlo k výraznému posunu v oblasti způsobu ochrany jednotlivých subjektů, kterým se budu věnovat v rámci následujících kapitol.

---

²⁵ Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 25. března 1957, ve znění Lisabonské smlouvy ze dne 13. prosince 2007.

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

²⁷ Tamtéž, čl. 1.

²⁸ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.

³¹ Čl. 1 GDPR.

2 Sociální sítě

V průběhu let 21. století došlo k dramatickému rozvoji technologií. Fenomémem této doby, kterou bych označila za dobu internetovou, se stal internet a sociální sítě. Než přejdu k samotnému vymezení pojmu sociální sítě, je třeba si nastínit platformu, díky které sociální sítě mohou existovat, tedy internet.

Internet vznikl na popud americké vlády v 60. letech 20. století.³² Jedná se o celosvětový systém propojených počítačových sítí („sít' sítí“), ve kterých mezi sebou počítače komunikují pomocí rodiny protokolů TCP/IP.³³ Slouží ke komunikaci, sdílení a vyměňování informací mezi počítači navzájem. Internet si získal takovou oblibu mezi svými uživateli zejména díky svému rozsahu a umožnění komunikovat komukoli, s kýmkoli a kdekoli.

Vývoj sociálních sítí přinesl nejen pokrok, ale i četné problémy, které jsme jako společnost i jako jednotlivci nuceni každodenně řešit. Píši záměrně každodenně, neboť každým dnem přibývá nových uživatelů jednotlivých sociálních sítí.³⁴ Lidé si často neuvědomují, co taková registrace na sociální sít' vlastně znamená, respektive si neuvědomují následky, které to s sebou přináší. Pohybujeme se v digitálním prostoru, který je naprosto odlišný od skutečného světa. Ve skutečném světě si často lidé dávají větší pozor na to, co, komu a jak o své vlastní osobě, o svém životě a zájmech druhým lidem vyzradí. Řekněme, že v „normálním“ životě je jednodušší konfrontovat člověka ohledně vyzrazení nějaké informace o mé osobě. Rozvoj sociálních sítí však způsobil, že si jedinci často nedávají tak velký pozor, jaký by si dávali v reálném životě, kromě toho je těžší konfrontovat někoho, kdo na internetu osobní údaje zneužije a zůstává do jisté míry anonymní. Zkrátka nám internet dává prostředky, nástroje a možnosti, díky kterým se nám do jisté míry zjednodušil každodenní život, umožnil nám snadněji komunikovat jak se známými, tak i neznámými lidmi, ale stal se rovněž prostorem, který umožňuje zneužití osobních dat jiných subjektů, krádeže identity, porušování autorských práv a jiné.

---

³² HAVLÍK, Jiří. *Co je to internet?* [online]. Vhvspeed.cz, 18. května 2012 [cit. 13. února 2018]. Dostupné na <<http://www.vhvspeed.cz/co-je-to-internet>>.

³³ MĚŘÍNSKÁ, Eva. *Sociální sítě: v knihovnách a naopak*. [online]. Cbvk.cz, 2013 [cit. 13. února 2018]. Dostupné na <https://www.cbvk.cz/soubory/regionfce/vzdelavani/FB_VISK_2013_CB.pdf>.

³⁴ Denně se na sociální sítě registruje přibližně 962 818 nových uživatelů. Statista. *Number of social media users worldwide from 2010 to 2021 (in billions)* [online]. Statista.com, 2018, [cit. 28. srpna 2018]. Dostupné na <<https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>>.

Muselo tak dojít k přijetí právních nástrojů, které by uživatele v případě narušení či zásahu do osobních údajů chránily. V rámci této kapitoly se zaměřím na objasnění základních pojmů, které se v souvislosti se sociálními sítěmi používají. Vycházím zejména z právní úpravy GDPR, kdy ji aplikuji na konkrétně vznikající situace.

2.1 Pojem sociální síť

Samotný pojem sociální sítě můžeme vnímat ze dvou hledisek. Prvním je hledisko sociologické, kdy se za sociální síť označuje množina sociálních subjektů propojených směnnými vztahy.³⁵ Druhým je vnímání sociálních sítí jakožto internetových služeb. V souvislosti s tématem mé práce se budu nadále věnovat druhému pojetí sociálních sítí.

Sociální síť můžeme definovat jako internetovou službu, která umožňuje jednotlivcům založit veřejný nebo částečně veřejný profil v rámci uzavřeného systému, ve kterém mohou jednotliví uživatelé mezi sebou komunikovat, sdílet informace, videa, fotografie, hudbu, chat a další aktivity.

Historicky první sociální sítí byla Sixdegrees.com, která vznikla v roce 1997. Před touto sítí sice existovaly i jiné, které se blížily pojmu „sociální síť“, ale ty neumožňovaly vytvořit si osobní profil a seznam přátel ani procházet seznamy přátel svých přátel. Právě Sixdegrees.com veškeré výše zmíněné splňovala, a proto se považuje za první sociální síť jako takovou. V roce 2000 však byla ukončena, neboť podle slov zakladatele předběhla svou dobu (mnoho lidí v té době stále nemělo počítač či internet).³⁶

Dalším mezníkem byl vznik sociální sítě Friendster, která vznikla v roce 2002 jako konkurence síť Match.com, jež byla seznamovací stránkou. Na rozdíl od ní byl však Friendster navržen tak, aby se v rámci něj seznamovali tzv. přátelé přátel a nikoli zcela neznámé osoby. Sociální síť nezvládla nápor uživatelů a čelila jiným technickým problémům, a tak ji nahradila v roce 2003 MySpace. Rok nato vzniká původní podoba sociální sítě Facebook – The Facebook.³⁷

Sociální sítě se od sebe mohou lišit například technickými prvky, na jejichž základě fungují, či službami, které nabízejí. Dále je můžeme dělit podle toho, na jakou skupinu lidí cílí. Jako příklad uvedu bývalé spolužáky či profesní kolegy. To však samozřejmě nejsou

---

³⁵ KABELÉ, Jiří. *Síť sociální* [online]. Encyklopedie.soc.cas.cz, 4. března 2018 [cit. 30. dubna 2018]. Dostupné na <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/S%C3%AD%C5%A5_soci%C3%A1ln%C3%AD>.

³⁶ BOYD, Danah M., ELLISON, Nicole, B. *Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship* [online]. Onlinelibrary.wiley.com, 17. prosince 2007 [cit. 24. ledna 2018]. Dostupné na <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x/full>>.

³⁷ Tamtéž.

všechna kritéria. Obecně lze říci, že sociální sítě mohou vznikat v závislosti na jakékoli skutečnosti či v souvislosti s jakýmikoli zájmy.

Mezi nejznámější sociální sítě patří MySpace, LinkedIn, jenž je zřejmě největší sociální sítí zaměřující se na trh práce, Twitter známý omezeným rozsahem psané zprávy, tzv. tweety, a v neposlední řadě Facebook. Právě poslední zmíněnou sociální sítí se budu zabývat v samostatné kapitole, kde se budu věnovat zejména jejími smluvními podmínkami a otázkou, zda dodržuje povinnosti stanovené v GDPR.

2.2 Právní rámec

Jelikož sociální sítě překračují hranice států a mohou tak být použity prakticky z kteréhokoliv místa na zemi, je vhodné si říci, kterým právem se vlastně mají řídit. Na to nelze souhrnně odpovědět. Ve smluvních podmínkách každé sociální sítě bývá stanoveno rozhodné právo, jímž se řídí. Obecně však na území členských států Evropské unie bude platit právní úprava GDPR a podle ní se řídí i veškerý následující text.³⁸

2.3 Osobní údaj

V souvislosti se sociálními sítěmi hrají důležitou roli osobní údaje a jejich zpracování. Co se týká osobního údaje, jeho definici uvádí GDPR v čl. 4 odst. 1, kdy jsou „*osobními údaji veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo, či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby*“.³⁹ Definice je pojata poměrně široce, z čehož plyne na jedné straně žádoucí stav pro ty, kterých se údaje týkají, nicméně na druhou stranu mohou vyvstat absurdní situace, vedoucí k přílišnému formalismu, který jistě není žádoucím stavem. S tímto se objevuje i otázka, zda musí být osoba individualizována, nebo zda stačí, že bude součástí nepočetného celku (např. skupiny), který se vyznačuje určitými vlastnostmi, nicméně nejsme schopni konkrétně poukázat na určitou osobu. Dále pak je třeba zvážit, kdy je údaj pro zpracovatele identifikovaný či identifikovatelný v návaznosti na konkrétní osobu, a kdy se tedy budou

---

³⁸ Konkrétně čl. 3 GDPR, kterému se věnuji níže.

³⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/479 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, čl. 4.

aplikovat příslušné právní normy v případě zneužití údajů. Většinou bude záležet na konkrétní právní úpravě jednotlivých členských států. Nařízení dává státům právní rámec, nicméně otázky, které výslovně neřeší, si členské státy mohou upravit podle vlastního uvážení. Je na místě rovněž zmínit, že unijní ochrana osobních údajů se vztahuje toliko na fyzické osoby, kdy GDPR vylučuje ochranu zpracování osobních údajů právnických osob v recitálu 14 preambule, což nicméně opět nevylučuje, aby si jednotlivé členské státy upravily ochranu vztahující se i na právnické osoby.

2.3.1 Zpracování osobních údajů na sociální síti

K prvotnímu zpracování osobních údajů na sociálních sítích dochází zpravidla registrací. Aby se stala osoba uživatelem sociální sítě, je zpravidla třeba, aby se registrovala. To se děje ve většině případů formou bezúplatné smlouvy s provozovatelem sociální sítě. Neexistuje taxativní výčet toho, co mohou sociální sítě po svých budoucích uživateli při registraci vyžadovat. Je jim tedy ponecháno na vůli, jaké registrační údaje si vyžádají, nicméně platí, že se musí držet v mezích právního řádu. V obecném měřítku půjde nejčastěji například o jméno, věk, pohlaví a datum narození. Kromě toho je uživatel vyzván k souhlasu se smluvními podmínkami dané sociální sítě.

Jakmile se uživatel registruje a sociální síť získá přístup k jeho údajům, dochází k jejich zpracování. Zpracováním je *„jakákoliv operace nebo soubor operací s osobními údaji nebo soubory osobních údajů, který je prováděn pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení“*.⁴⁰

Sociální sítě se zpravidla používají v globálním měřítku, uživatel tak bude moci využívat jejich služeb prakticky kdekoli na světě. Často bude při zpracování osobních údajů docházet k jejich předávání třetím osobám, případně třetím osobám do zahraničí. Jelikož je většinou užívání sociálních sítí bezplatné, je předávání informací pro provozovatele sociálních sítí klíčové. Díky tomu získávají finance na správu sociálních sítí a jsou také schopny vykazovat zisk. Se zpracováním a následným předáváním údajů tak vyvstává otázka, jaká právní úprava se aplikuje, tedy otázka místní působnosti norem.

GDPR se vztahuje na zpracování osobních údajů s ohledem na činnost provozovny správce či zpracovatele se sídlem v Unii bez ohledu na to, kde dochází ke zpracování

---

⁴⁰ Čl. 4 odst. 2 GDPR.

předmětných dat. GDPR se rovněž vztahuje na případy, kdy dochází ke zpracování osobních údajů subjektů, které se nacházejí na území Unie, a ke zpracování jejich osobních údajů v souvislosti s nabídkou zboží či služeb (při tom nezáleží na tom, zdali je zboží či služba zpoplatněna) nebo v souvislosti s monitorováním chování subjektů osobních údajů na území Unie správcem či zpracovatelem, jenž nesídlí na území Unie. V neposlední řadě je dána působnost GDPR také v případech, kdy dochází ke zpracování osobních údajů správcem, jenž nemá sídlo v Unii, nicméně má sídlo v místě, kde se právo členského státu uplatňuje na základě mezinárodního práva veřejného.⁴¹

Klíčové tak je, kde se nachází sídlo sociální sítě, případně subjekt údajů, pokud se jedná o nabídku zboží nebo služeb v Unii, a také se GDPR bude vztahovat na sociální síť, která své sídlo sice nemá na území Unie, nicméně se zde uplatní právo členského státu na základě mezinárodního práva veřejného. Co se týče jednotlivých členských států, ty měly v minulosti povinnost transponovat směrnici do svých právních řádů. Na území České republiky je takovou úpravou zákon o ochraně osobních údajů.⁴³ Nicméně s přijetím GDPR již není třeba žádné transpozice, jelikož je nařízení přímo použitelné. V souvislosti s jeho přijetím vláda dne 21. března 2018 schválila nový zákon o zpracování osobních údajů, který však doposud nevstoupil v platnost.⁴⁴ To, že Česká republika nestihla včas zareagovat, pro adresáty znamená právní nejistotu, která rozhodně nepatří v demokratické společnosti mezi chtěné jevy. Provozovatelé sociálních sítí se na základě GDPR považují za zpracovatele a správce osobních údajů, tudíž se na ně vztahuje výše zmíněná právní úprava.⁴⁵

2.3.2 Zvláštní kategorie osobních údajů

Kromě obecných osobních údajů rozlišujeme ještě zvláštní kategorii osobních údajů, která se odlišuje tím, že určitým údajům je třeba věnovat zvláštní ochranu. Jedná se o tzv. citlivé údaje a jsou taxativně vymezeny v čl. 9 GDPR. Tato zvýšená právní ochrana se může projevit například stanovením zvláštních právních důvodů, za kterých lze tyto údaje zpracovat. Mezi citlivé údaje řadíme ty, jež vypovídají o rasovém, etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech, zpracování genetických údajů, biometrických údajů za účelem jedinečné

---

⁴¹ Čl. 3 GDPR.

⁴³ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

⁴⁴ MPO: Odbor 31100. *Zákon o zpracování osobních údajů schválen vládou ČR dne 21.3.2018* [online]. Mpo.cz, 21. března 2018 [cit. 11. května 2018] Dostupné na <<https://www.mpo.cz/cz/podnikani/ochrana-osobnich-udaju-gdpr/gdpr-dokumenty/zakon-o-zpracovani-osobnich-udaju-schvalen-vladou-cr-dne-21-3-2018--235677/>>.

⁴⁵ Čl. 4 odst. 7, 8 GDPR.

identifikace fyzické osoby a údajů týkajících se zdravotního stavu či sexuálního života, včetně sexuální orientace fyzické osoby.⁴⁶ Tyto údaje mohou v konkrétních situacích přispět k poškození osoby ve společnosti (např. v zaměstnání či škole).

Za některých okolností lze tyto údaje zpracovávat. Řadíme sem například výslovný souhlas subjektu údajů, jejichž zpracování je nutné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby v případě, že subjekt údajů není fyzicky nebo právně způsobilý udělit souhlas. Zpracování se týká osobních údajů zjevně zveřejněných subjektem údajů, je nezbytné pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků nebo při jednání soudů, je nezbytné z důvodu významného veřejného zájmu a pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely.⁴⁷

2.4 Úloha správce a zpracovatele na sociálních sítích

Správce je „fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů; jsou-li účely a prostředky tohoto zpracování určeny právem Unie či členského státu, může toto právo určit dotčeného správce nebo zvláštní kritéria pro jeho určení“. Zpracovatelem je pak „fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce“.⁴⁸

Správce může být osoba odlišná od zpracovatele, nicméně co se týče sociálních sítí, bude se jednat o jednu a tutéž osobu. GDPR věnuje správci a zpracovateli kapitolu IV. Oddíl první a druhý. Kromě toho však má správce napříč celým nařízením různé povinnosti, které musí dodržovat.⁴⁹

Správce⁵⁰ musí uvést účel, pro který mají být osobní údaje subjektu údajů⁵¹ zpracovány. V kontextu sociálních sítí bude účelem zejména poskytování služeb sociální sítě. Kromě toho musí Poskytovatel zpracovávat osobní údaje zákonně, to znamená, že důvod zpracování musí mít platný právní důvod, v tomto případě se bude jednat zejména o souhlas Uživatele se zpracováním svých osobních údajů. V takovém případě musí být souhlasem svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle, kterým Uživatel dává prohlášením či

---

⁴⁶ Čl. 9 odst. 1 GDPR.

⁴⁷ Celý výčet je stanoven v čl. 9 odst. 2 GDPR.

⁴⁸ Čl. 4 odst. 7, 8 GDPR.

⁴⁹ Například čl. 5, 7 12 aj. ustanovení GDPR.

⁵⁰ Dále jen „poskytovatel“.

⁵¹ Dále jen „uživatel“.

jiným zjevným potvrzením své svolení ke zpracování svých osobních údajů.⁵² Uživatel tak musí aktivně a bez jakéhokoliv nátlaku vyjádřit svou vůli s tímto zpracováním. Aby bylo výše uvedené splněno, musí být rovněž splněny podmínky vyjádření souhlasu, jenž bude zpravidla součástí smluvního ujednání o poskytování služeb sociální sítě. Ten však musí být jasně odlišitelný od jiných skutečností⁵³, například obchodních podmínek či právě smlouvy. Ve spojitosti se sociálními sítěmi je důležité si také říci, jak Uživatel může svůj souhlas odvolat. Může tak učinit kdykoliv, nicméně je třeba mít na paměti, že odvoláním souhlasu není dotčena zákonnost zpracování, která z tohoto souhlasu vychází. To v podstatě znamená, že ne vždy, kdy k odvolání souhlasu dojde, je automaticky toto odvolání vázáno na likvidaci těchto osobních údajů. Provozovatel však musí prokázat, jaký právní důvod mu svědčí pro následné zpracovávání či zda mu svědčí zákonem stanovený účel pro toto zpracování.⁵⁴

Osobní údaje musí být zpracovány korektně, transparentně a v nezbytné míře.⁵⁵ Nezbytnou mírou je kvantitativní omezení, je třeba zpracovávat jen ty údaje, které jsou sledovány pro dosažení účelu daného zpracování. Získané údaje má Poskytovatel povinnost aktualizovat tak, aby odpovídaly skutečnosti, jiné údaje, které jsou nepřesné s přihlédnutím k účelům, pro které se zpracovávají, mají být bezodkladně vymazány. S tímto souvisí i doba uložení údajů, která nesmí být delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány. Poskytovatel má povinnost náležitě tyto údaje chránit a podniknout veškeré technické a organizační kroky směřující k jejich zabezpečení.⁵⁶ V neposlední řadě musí Poskytovatel být schopen kdykoli Uživateli doložit souhlas se zpracováním jeho údajů.⁵⁷

2.5 Třetí strana a předávání osobních údajů

Dalším klíčovým pojmem je třetí strana. Důležitá je zejména proto, že na sociálních sítích běžně dochází k předávání údajů do třetích zemí, což je dáno podstatou samotné sociální sítě, tedy že je možné ji užívat prakticky kdekoli na světě.

Na území Evropské unie platí volný pohyb osobních údajů. V souladu s čl. 1 odst. 3 GDPR tak není volný pohyb osobních údajů omezen ani zakázán a současně na základě čl. 1 odst. 2 platí, že GDPR chrání zejména právo na ochranu osobních údajů. Jedná se o žádoucí

---

⁵² Čl. 4 odst. 11 GDPR.

⁵³ Čl. 7 odst. 2 GDPR.

⁵⁴ UOOU. *Zásady a právní důvody zpracování* [online]. Uoou.cz, 5. března 2018 [cit. 14. června 2018]. Dostupné na <<https://www.uoou.cz/4-zasady-a-nbsp-pravni-duvody-zpracovani/d-27271/p1=2461>>.

⁵⁵ Tzv. minimalizace údajů.

⁵⁶ Čl. 5 odst. 1, 2 GDPR.

⁵⁷ Čl. 7 odst. 1 GDPR.

jev, kdy společná úprava směřuje ke sblížení právních úprav členských států tak, aby nedocházelo k narušování vnitřního trhu Evropské unie. To se však netýká třetích zemí, kde je třeba řešit, kdy a za jakých podmínek se přenos údajů umožní.

Co se týče samotného přenosu údajů, je třeba v konkrétních situacích zhodnotit, zda se skutečně bude jednat o předání osobních údajů do třetích zemí, či nikoliv. GDPR výslovně nestanoví, ve kterých případech se již bude jednat o takové předání. Určité rozřešení nám tak přináší judikatura ESD. Například v případě Bodil Lindquist Soudní dvůr stanovil, že o předání údajů do třetí země „*nedochází, když určitá osoba, která se nachází v členském státě, zařadí osobní údaje na internetovou stránku uloženou u fyzické nebo právnické osoby, u které jsou hostovány webové stránky, na nichž lze stránku prohlížet, a která je usazena v tomtéž státě nebo v jiném členském státě, a tyto údaje tak zpřístupní každému, kdo se připojí na internet, a to i osobám nacházejícím ve třetích zemích*“.⁵⁸ Jinak řečeno, o předání údajů do třetích zemí se nebude jednat v případech, kdy jsou osobní údaje umístěny na serveru v EU, i když jsou celosvětově dostupné.

Definici třetí strany pak nalezneme v čl. 4 odst. 10 GDPR a je jí „*fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který není subjektem údajů, správcem, zpracovatelem ani osobou přímo podléhající správci nebo zpracovateli, jež je oprávněna ke zpracování osobních údajů*“.⁵⁹

Třetí straně mohou být osobní údaje předány jen za podmínek stanovených v GDPR a v jednotlivých zákonech členských států. To se může stát jen za předpokladu, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany, jež je v zásadě rovnocenná s úrovní ochrany zajištěnou Unií.

Můžeme rozlišit 3 úrovně předávání osobních údajů: (i) předání založené na rozhodnutí o odpovídající ochraně, (ii) předávání založené na vhodných zárukách a (iii) výjimky pro specifické situace.

2.5.1 Předávání založené na rozhodnutí o odpovídající ochraně

O tom, zda lze údaje předat do třetí země, rozhoduje Komise, která zohledňuje, zda má třetí země odpovídající úroveň ochrany. K pojmu odpovídající ochrana se vyjádřil i Evropský soudní dvůr, který uvedl, že nelze vyžadovat, aby třetí země zajišťovala totožnou ochranu upravenou unijním právem, nicméně je třeba, aby na základě svých mezinárodních závazků a vnitrostátních právních předpisů zajistila rovnocennou ochranu, jež zaručuje Unie. Kdyby

---

⁵⁸ Rozhodnutí ESD ze dne 6. listopadu 2003, ve věci C-101/01 Bodil Lindquist.

⁵⁹ Čl. 4 odst. 10 GDPR.

tomu tak nebylo, byl by popřen závazek vyplývající z čl. 8 odst. 1 Listiny, tedy trvale zajistit vysokou úroveň ochrany v případech, které se týkají předávání osobních údajů do třetí země.⁶⁰

V GDPR je stanoveno, co se bere v potaz v případě rozhodování o odpovídající ochraně. Jedná se o právní stát a o to, zda se v zemi dodržují základní lidská práva a svobody, jak stát přistupuje k ochraně osobních údajů, jaká má bezpečnostní pravidla, jaká by měl subjekt údajů vymahatelná práva, zda stát zabezpečuje účinnou soudní či správní ochranu, zda je zřízen nezávislý dozorový orgán, který účinně funguje atp. Komise může rozhodnout, zda splňuje třetí země výše uvedené, formou prováděcího aktu. V něm rovněž stanoví mechanismus pro pravidelný přezkum, který bude probíhat nejméně každé 4 roky. Tato kontrola ze strany Komise je novinkou, kterou GDPR s sebou přinesl. Komise tak bude moci zohlednit změny, které se mohou ve třetí zemi udát a pružněji tak reagovat. Komise dále stanoví územní a odvětvovou působnost a případně určí dozorový úřad.⁶¹ Prováděcí akt se přijímá přezkumným postupem.⁶²

Komise zatím takto uznala Andoru, Argentinu, Kanadu, Farské ostrovy, Izrael nebo USA (ta je však limitována aplikací štítem ochrany neboli privacy shield). V současnosti Komise jedná s Japonskem a Jižní Koreou.⁶³ Nepředpokládám, že by se toto předávání hojně využívalo, jelikož není stanovena žádná doba, ve které by měla Komise rozhodnout, a podle stávající praxe Komisi trvá i několik let, než opatření přijme.

2.5.2 Předávání založené na vhodných zárukách

Na rozdíl od předchozího předávání, zde není třeba prováděcího aktu Komise. V praxi se tak mnohem častěji využívá a jedná se i o vhodné řešení pro sociální sítě. V těchto případech je třeba, aby správce nebo zpracovatel poskytl vhodné záruky a zajistil, aby byla k dispozici vymahatelná práva subjektů údajů a současně existovala účinná právní ochrana těchto subjektů. V těchto případech tedy zodpovídají podnikatelské subjekty za to, že bude poskytnuta ochrana předávaných údajů.

Vhodné záruky mohou být stanoveny, aniž je třeba zvláštního povolení dozorového orgánu pomocí právně závazných a vynutitelných nástrojů orgánů veřejné moci, závazných

---

⁶⁰ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-362/2014 ze dne 6. října 2015, Maximilian Schrems v. Data Protection Commissioner.

⁶¹ Čl. 45 GDPR.

⁶² Nařízení Evropského parlamentu a rady č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, čl. 5.

⁶³ European Commission. *Adequacy decisions* [online]. Ec.europa.eu, 2018 [15. dubna 2018]. Dostupné na <https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/adequacy-protection-personal-data-non-eu-countries_en>.

podnikových pravidel definovaných nařízením, standardních doložek o ochraně osobních údajů přijatých Komisí, standardních doložek o ochraně osobních údajů přijatých orgánem dozoru a schválených Komisí, schválených kodexů chování definovaných nařízením spolu se závazkem správce nebo zpracovatele ve třetí zemi použít vhodná ochranná opatření a schválené mechanismy spolu se závazkem správce nebo zpracovatele ve třetí zemi použít vhodné ochranné záruky. Dále s výhradou povolení dozorového úřadu mohou být záruky stanoveny i na základě smluvních doložek mezi správcem nebo zpracovatelem a správcem, zpracovatelem nebo příjemcem osobních údajů ve třetí zemi nebo v mezinárodní organizaci anebo pomocí ustanovení určených k vložení do správních ujednání mezi orgány veřejné moci nebo veřejnými subjekty, které zahrnují vymahatelná a účinná práva subjektu údajů.⁶⁴

Nejprve bych se zastavila u standardních smluvních doložek, které jsou přijaty Komisí. Jedná se o vzorové texty smluv. Tyto doložky lze začlenit do smluv uzavíraných mezi správcem a zpracovatelem a zaručují tak, že budou osobní údaje, které opouštějí prostor EHP, přenášeny v souladu s unijním právem. Komise upravila podmínky mezi správcem sídlícím v EHS a správcem sídlícím mimo území EHS⁶⁵ a rovněž upravila podmínky přenosu dat mezi správcem sídlícím na území EHS a zpracovatelem majícím sídlo mimo EHS.⁶⁶

Mohou nastat situace, kdy se smluvní doložky dostanou do kolize s právním předpisem třetí země, kdy v něm stanoví požadavek příjemci údajů, aby v určitých situacích zpřístupnil údaje orgánům veřejné moci, a tento požadavek bude mít před smluvním ujednáním přednost.⁶⁷ Známý je zejména případ předávání osobních údajů do USA. Přelomové je rozhodnutí z roku 2015 ve věci Maximiliana Schrems v. Data Protection Commissioner, ve kterém došlo ke zrušení rozhodnutí 2000/520. Bezpečný přístav byl přijat 26. července 2000 Evropskou komisí a měl za úkol zajistit odpovídající úroveň ochrany osobních údajů předávaných z Unie do Spojených států amerických.⁶⁸

V původním řízení se jednalo o to, že Schrems byl uživatelem sociální sítě Facebook. Ten, kdo chtěl užívat na území Unie služeb Facebooku, musel uzavřít smlouvu se společností

---

⁶⁴ Čl. 46 odst. 2 GDPR.

⁶⁵ Rozhodnutí Komise ze dne 5. února 2010 o standardních smluvních doložkách pro předávání osobních údajů zpracovatelům usazeným ve třetích zemích podle směrnice 95/46/ES.

⁶⁶ Rozhodnutí Komise ze dne 15. června 2001 o standardních smluvních doložkách pro předávání osobních údajů do třetích zemí podle směrnice 95/46/ES.

⁶⁷ BURIAN, David, RADÍČOVÁ, Zuzana. *Mezinárodní předávání osobních údajů z pohledu nové regulace ochrany osobních údajů* [online]. Pravniprostor.cz, 13. dubna 2016 [cit. 11. března 2018]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/mezinarodni-predavani-osobnich-udaju-z-pohledu-nove-regulace-ochrany-osobnich-udaju>>.

⁶⁸ Rozhodnutí Komise 520/2000/ES ze dne 26. července 2000 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající ochraně poskytované podle zásad „bezpečného přístavu“ a s tím souvisejících „často kladených otázek“ vydaných Ministerstvem obchodu Spojených států, Úř. věst. L 215, 28.8.2000, s. 7.

Facebook Ireland, která je dceřinou společností Facebook Inc., jež má sídlo v USA. Jeho osobní údaje pak byly přenášeny na servery, které se nacházely na území USA, kde docházelo k jejich zpracování. Schrems podal v roce 2013 stížnost dozorovému úřadu – Komisaři, aby zakázal společnosti Facebook předávat jeho údaje do Spojených států, neboť předpisy platné na tomto území nezajišťují dostatečnou ochranu jeho osobních údajů. Spor se nakonec dostal k Vrchnímu soudu, který předložil Soudnímu dvoru předběžné otázky. Soudní dvůr došel k následujícím zjištěním. DPD neobsahovala definici pojmu „odpovídající úroveň ochrany“. Byl pouze stanoven demonstrativní výčet okolností, ke kterým se má při posuzování ochrany přihlídnout. Výraz „odpovídající“ neznamená, že by třetí země měla stanovit stejnou úroveň ochrany, jakou předpokládá unijní regulace ochrany osobních údajů, nicméně by se měla zajistit rovnocenná úroveň ochrany zaručená v DPD a vykládaná v souladu s Listinou.

V rámci bezpečného přístavu platily zásady, které byly určeny organizacím na území Spojených států amerických získávajících osobní údaje z Evropské unie. Problém tkvěl především v tom, že se tyto zásady vztahovaly pouze na organizace, nicméně již nemusely být dodržovány veřejnými orgány Spojených států. Rozhodnutí rovněž neupravovalo možnost zjistit, jakým způsobem zajišťují odpovídající úroveň ochrany ve smyslu čl. 25 odst. 6 DPD. Kromě toho v případech týkajících se bezpečnosti státu, veřejného zájmu či prosazování zákonů byla dána jejich přednost před zásadami bezpečného přístavu, což nakonec znamenalo, že organizace nemusely tyto zásady vůbec uplatnit. V rozhodnutí ve Spojených státech neexistovala pravidla státního charakteru, jež by omezila případné zásahy do základních práv osob, jejichž údaje byly předávány. Neexistoval žádný právní nárok, díky kterému by se subjekt údajů mohl dozvědět, jaké údaje jsou o něm shromažďovány a případně předávány dalším stranám. V případě, že subjekt údajů měl k dispozici informace o svých údajích, neexistovala možnost výmazu či opravy takových údajů. Rozhodnutí tak nezajišťovalo žádnou účinnou právní ochranu subjektům údajů. Soudní dvůr tak došel k závěru, že čl. 1 a 3 bezpečného přístavu byl v rozporu s čl. 25 odst. 6 DPD, Komise překročila meze své pravomoci, a bezpečný přístav je tudíž jako celek neplatný.⁶⁹

V souvislosti s tímto zrušeným rozhodnutím bylo přijato prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 12. července 2016 známé také jako privacy shield nebo také štít EU-USA.⁷⁰

Štít soukromí je založen na systému autocertifikace, kterým se organizace USA zavazují dodržovat soubor zásad ochrany soukromí.⁷¹ Byl přijat v souladu s DPD. Je třeba si

---

⁶⁹ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-362/2014 ze dne 6. října 2015, Maximilian Schrems v. Data Protection Commissioner.

⁷⁰ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1250 ze dne 12. července 2016 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající úrovni ochrany poskytované štítem EU–USA na ochranu soukromí.

zodpovědět otázku, zda je aplikovatelný i za účinnosti GDPR. Čl. 45 odst. 9 GDPR stanovuje, že dokud Komise nezmění, nenahradí nebo nezruší rozhodnutí, které přijala na základě čl. 25 odst. 6 DPD, budou tato stále platit. Mezi takové rozhodnutí Komise patří i štít soukromí. Navíc k jeho přijetí došlo až po přijetí GDPR. Mělo se tedy na paměti, že je třeba vycházet již z požadavků upravených v GDPR, a tak se například zavedla pravidelná výroční zpráva Komise týkající se fungování štítu soukromí. První taková výroční zpráva byla zveřejněna v říjnu roku 2017. V ní se například konstatuje, že štít soukromí zajišťuje odpovídající úroveň ochrany, nicméně stanovuje určitá doporučení, aby i nadále docházelo k jeho úspěšnému fungování. Jedná se například o aktivnější kontrolování společností ze strany Ministerstva obchodu USA, větší informovanost občanů EU o jejich právech a o tom, jak mohou podávat stížnosti či že je třeba jmenovat ombudsmana.⁷²

Jak štít soukromí vlastně funguje? Americké společnosti se musí nejprve registrovat u Ministerstva obchodu USA. Zásady ochrany soukromí určí, jaké povinnosti musí jednotlivé společnosti splnit, aby se staly součástí štítu soukromí. Zároveň je třeba každoročně obnovovat členství. Seznam společností, které jsou součástí tohoto štítu, se nachází na stránkách Ministerstva obchodu USA.⁷³ Mezi práva subjektů údajů patří například právo být informován, a to o druzích osobních údajů, které společnost zpracovává, o důvodech jejich zpracování, o nezávislém subjektu pro řešení sporů apod. Platí rovněž, že lze osobní údaje použít jen k účelu, ke kterému je společnost původně získala, dále musí údaje vést v přesné, spolehlivé, úplné a aktuální podobě a jen po dobu nutnou pro účel zpracování. Údaje musí být náležitě zabezpečeny, tudíž musí přijmout opatření zajišťující jejich ochranu. Mezi práva také patří právo podat stížnost. Ta se podává u dané společnosti prostřednictvím alternativního způsobu řešení sporů, prostřednictvím národního orgánu pro ochranu údajů u Ministerstva obchodu USA, u Federální obchodní komise USA anebo u panelu štítu na ochranu soukromí. V případě stížností týkajících se oblasti národní bezpečnosti má být zřízen úřad ombudsmana. Tím má být vysoký úředník Ministerstva zahraničních věcí USA, který je nezávislý na zpravodajských službách USA. Má zajistit řádné a rychlé prošetření stížností a následně zaslat stěžovateli potvrzení o dodržení právních předpisů USA, nebo v případě, že došlo k jejich porušení, zaslat potvrzení o jeho vyřešení.⁷⁴ Momentálně zastává úřad ombudsmana Judith G. Garber, která však do tohoto úřadu nebyla oficiálně jmenována. Velvyslankyně byla navíc

---

⁷¹ Tamtéž, odst. 14.

⁷² Evropská komise. *Štít EU–USA na ochranu soukromí funguje po prvním roce dobře, na jeho provádění je však stále co zlepšovat* [online]. Europa.eu, 18. října 2017 [cit. 13. května 2018]. Dostupné na <www.europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3966_cs.pdf>.

⁷³ Dostupné na <https://www.privacyshield.gov/list>.

⁷⁴ NEZMAR, Luděk. *GDPR praktický průvodce implementací*. Praha: Grada Publishing, 2017, s. 274.

pověřena Ministerstvem pro hospodářský růst, ekonomiku a životní prostředí.⁷⁵ Není jasné, proč tuto funkci nezastává vysoký úředník Ministerstva zahraničních věcí.

2.5.3 Závazná podniková pravidla

Jedná se o pravidla sloužící zejména v případech, kdy existuje skupina podniků, která vytváří společnou hospodářskou činnost. Jeden správce či zpracovatel musí mít sídlo na území Unie, další pak jsou ve třetích zemích.⁷⁶

2.5.4 Výjimky pro specifické situace

Pokud neexistuje předání založené na rozhodnutí o odpovídající ochraně ani předání založené na vhodných zárukách, lze například využít výjimky za splnění podmínky, že subjekt údajů byl informován o možných následcích a o tom, že neexistuje ani jedno výše uvedené předání a je splněna jedna z podmínek uvedených v čl. 49 odst. 1 GDPR. Takovou podmínkou je například veřejný zájem či výslovný souhlas subjektu údajů.⁷⁷

2.6 Práva subjektů údajů

Práva subjektů údajů můžeme nalézt v celé právní úpravě GDPR, zejména však v Kapitole III. označené jako „Práva subjektů údajů“. Mezi ně patří právo být informován a právo na přístup k osobním údajům, právo na opravu či doplnění údajů, právo na výmaz údajů, právo na omezení zpracování, právo na přenositelnost údajů a právo vznést námitku. Uplatňování většiny těchto práv závisí na aktivním jednání subjektu údajů.

2.6.1 Právo být informován a právo na přístup k osobním údajům

Právo být informován je pasivní právo, kdy zde aktivitu nevyvíjí subjekt údajů, nýbrž správce. Můžeme je dělit na informace, jež jsou poskytnuty v případech, kdy jsou podány subjektem údajů a kdy jsou podány subjektem odlišným od subjektu údajů. Výčet informací je stanoven v čl. 14, 15 GDPR. Účelem je především naplnění zásady transparentnosti zpracování, tedy aby byly informace snadno přístupné a srozumitelné. Zejména půjde o informace týkající se totožnosti a kontaktu správce a účely zpracování osobních údajů.

---

⁷⁵ U.S. Department of State. *Privacy Shield Ombudsperson* [online]. State.gov, 2018 [cit. 2. června 2018]. Dostupné na <<https://www.state.gov/e/privacyshield/ombud/>>.

⁷⁶ Odst. 110 Preambule, Čl. 47 GDPR.

⁷⁷ Čl. 49 odst. 1 GDPR.

2.6.2 Právo být zapomenut

Subjekt údajů může za splnění určitých předpokladů žádat, aby byly správcem zlikvidovány veškeré jeho osobní údaje a aby tak nebyly nadále uchovávány. Přelomovým rozhodnutím je v této problematice rozhodnutí ve věci *Google Spain v. AEPD, Mario Costeja González*. V něm šlo o to, že panu Gonzálezovi vznikly v minulosti dluhy kvůli neplacení sociálního zabezpečení. V souladu se španělským právem tak byla na internetových stránkách deníku *La Vanguardia* oznámena veřejná dražba na jeho majetek. Mnoho let po této události se však stále tyto informace po zadání ve vyhledávači Google daly vyhledat, což se panu Gonzálezovi nelíbilo, a tak požádal noviny o vymazání. Tato jeho žádost však byla zamítnuta, a tak se obrátil na společnost Google, kde žádal, aby se přestaly ve výsledcích vyhledávání objevovat jeho osobní údaje či odkaz na noviny. ESD došel k závěru, že ze strany Google dochází ke zpracování údajů na základě právního titulu oprávněného zájmu. Zároveň měl subjekt údajů dle tehdejšího čl. 14 DPD právo vznést námitku proti tomuto zpracování. Soud tak poměřoval, jaký zájem převáží, zda hospodářský zájem společnosti společně s veřejným zájmem na zachování údajů, anebo soukromý zájem osoby, jejíž údaje byly zpracovány. Došel k tomu, že je v konkrétních situacích nutno řešit povahu a citlivost dotčené informace související se soukromím subjektu údajů a zájem veřejnosti mít k takové informaci přístup, kde hraje roli i úloha, již má subjekt údajů ve veřejném životě. V tomto případě převážil zájem jednotlivce, a Google tak byl povinen osobní údaje z vyhledávače odstranit.⁷⁸

Předpokladem pro to, aby došlo k vymazání osobních údajů, je, že osobní údaj už neslouží účelu, pro který byl zpracován, subjekt údajů odvolá souhlas se zpracováním, subjekt údajů vznesl námitky proti zpracování nebo došlo k protiprávnímu zpracování údajů.⁷⁹ Jak uvádí Nulíček a spol. právo na výmaz není absolutním právem. Je třeba zkoumat výjimky v čl. 17 odst. 3. Pokud bude naplněna některá z nich, má správce povinnost ve lhůtě jednoho měsíce od doručení žádosti o tomto odmítnutí subjekt údajů o odmítnutí informovat, řádně je odůvodnit a zároveň poučit subjekt údajů o možnosti podat stížnost u dozorového úřadu či zvolit soudní cestu.⁸⁰

---

⁷⁸ Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 13. května 2014, *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*, C-131/12, bod 81.

⁷⁹ Výčet všech předpokladů je upraven v čl. 17 GDPR.

⁸⁰ NULÍČEK, Michal a kol. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017.

2.6.3 Právo na přenositelnost údajů

Jestliže je naplněna podmínka, že se jedná o zpracování, jež je založeno na právním důvodu, a to souhlasu či smlouvě, a provádí-li se zpracování automatizovaně, má subjekt údajů právo správce žádat, aby mu poskytl jeho osobní údaje ve strukturovaném, běžně používaném a strojově čitelném formátu a současně může subjekt údajů žádat, aby byly předány jinému správci.⁸¹

2.6.4 Právo vznést námitku

Pokud osoba nemá možnost uplatnit právo na výmaz, pak se jí umožňuje, aby podala námitku. Společnost pak omezí zpracování údajů v námitce uvedených. Na tuto možnost musí být osoba výslovně upozorněna. Pokud je námitka vznesena v případech zpracování údajů týkajících se přímého marketingu, pak pro tento účel nebudou údaje dále zpracovávány.⁸²

2.7 Ochrana, odpovědnost a sankce

GDPR poskytuje určité záruky, jež mají zajistit jeho dodržování. Mezi ně patří například vznik nezávislých dozorových úřadů či funkce pověřence pro ochranu osobních údajů.

2.7.1 Nezávislé dozorové úřady

Každý členský stát pověří jednoho či více nezávislých orgánů veřejné moci, aby kontrolovaly dodržování GDPR. Dále se dozorovému úřadu stanoví příslušnost, pravomoc a úkoly, které má provádět. Kromě zřízení nezávislých orgánů v členských státech se zřizuje také nejvyšší dozorový orgán, pojmenovaný jako Evropský sbor pro ochranu osobních údajů. Je tvořen vedoucími dozorových úřadů ze všech členských zemí a také evropským inspektorem ochrany údajů. Bude moci vydávat pokyny, doporučení a osvědčené postupy. Tento sbor je nástupcem Pracovní skupiny 29, která byla ustavena na základě čl. 29 DPD a jednalo se o nezávislý evropský poradní orgán na ochranu dat a soukromí.

---

⁸¹ Čl. 20 GDPR.

⁸² Čl. 20 GDPR.

2.7.2 Pověřenec pro ochranu osobních údajů

Mezi další záruky dodržování GDPR patří vznik pozice pověřence pro ochranu osobních údajů. Ke vzniku však nedochází automaticky, nýbrž pouze v případech, kdy si tak rozhodne správce či zpracovatel a dále ve vyjmenovaných případech, a to pokud zpracování provádí orgán veřejné moci či veřejný subjekt (výjimkou jsou soudy). Hlavní činnost správce nebo zpracovatele spočívá v operacích zpracování, které vyžadují rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování občanů, a v neposlední řadě také v případech, kdy hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v rozsáhlém zpracování zvláštních kategorií údajů nebo osobních údajů, které se týkají rozsudků v trestních věcech a trestných činů.⁸³ Funkce může vzniknout na základě smlouvy o poskytování služeb. DPO bude dohlížet na zákonné zpracování osobních údajů, může provádět interní audity či školit pracovníky. To také znamená, že by se mělo jednat o nezávislou osobu s odbornými znalostmi vázanou tajemstvím či důvěrností v souladu s právem Unie či členského státu. Jmenovat lze interní osobu správce nebo zpracovatele nebo jakoukoli třetí osobu.⁸⁴ DPO nenesou odpovědnost za nedodržování GDPR.

2.7.3 Soudní a správní ochrana

Kromě výše uvedených subjektů poskytují ochranu také soudy či správní orgány. Soudní ochrana je poskytována v kterémkoli členském státě, v němž má správce či zpracovatel svou provozovnu, anebo také v místě bydliště poškozeného subjektu. Kromě toho se mu umožňuje využít stížnosti, která musí být adresována dozorovému úřadu nejlépe v místě bydliště či pracoviště osoby.

Subjekt, jemuž bylo zasaženo do jeho práva na ochranu osobních údajů, má možnost na náhradu újmy. Újma může být jak hmotná, tak nehmotná. K náhradě je povinen jak správce, tak zpracovatel. Co se týče zpracovatele, platí zde, že je zpracovatel povinen k náhradě újmy v případech, kdy nesplnil jemu stanovené povinnosti v GDPR anebo pokud jednal nad rámec či v rozporu se zákonnými pokyny správce.⁸⁶ Jak pro správce, tak zpracovatel se mohou liberovat, pokud prokáží, že nenesou odpovědnost za událost vedoucí k újmě. Je tak třeba aktivního konání, a pokud uvedené neprokáží, budou odpovědni. Kromě náhrady újmy lze ukládat i správní pokuty, jež však musí být účinné, přiměřené a odrazující a budou se ukládat

---

⁸³ Čl. 37 GDPR.

⁸⁴ Oddíl 4 Pověřenec pro ochranu osobních údajů GDPR.

⁸⁶ Čl. 82 GDPR.

v závislosti na konkrétním případě. Zohledňují se zejména takové skutečnosti, jako zda došlo k úmyslnému či nedbalostnímu porušení, jaká byla povaha, závažnost a trvání zpracování, jaká kategorie údajů byla porušena, zda porušitelé spolupracovali s dozorovými orgány apod.⁸⁷ V závislosti na tom, jaká povinnost byla porušena, jaká práva byla dotčena, se stanovuje výše pokuty, která může činit, v případě, že se jedná o podnik, až 4 % celkového ročního obrátu. Členské státy mohou rovněž stanovit i jiné sankce.⁸⁸

---

⁸⁷ Celý výčet je stanoven v čl. 83 GDPR.

⁸⁸ Čl. 83, 84 GDPR.

3 Facebook

Tato sociální síť založená v roce 2003 Markem Zuckenbergem na University of Harvard se původně nazývala thefacebook.com. K dnešnímu názvu facebook.com došlo v roce 2005. Původním cílem bylo zprostředkovat komunikaci mezi studenty Harvardské univerzity. Postupně však docházelo k jejímu rozšíření, nejprve na americkém kontinentě, následovalo Spojené království a poté celý svět.

Pro představu, v prvním čtvrtletí roku 2018 činil měsíční počet aktivních uživatelů Facebooku 2,19 miliard.⁸⁹ Umístil se tak na prvním místě v počtu měsíčních aktivních uživatelů sociálních médií na celém světě.⁹¹

Uživatelé mohou vytvářet osobní, firemní či skupinové profily. Facebook je využíván jak k soukromým, tak i ke komerčním účelům a poskytuje tak různé funkce jako psaní soukromých zpráv, sdílení obrázků, fotek, informací nebo například placených reklam.

Facebook má také několik svých produktů, mezi nejznámější patří Instagram či Messenger. Pro účely mé práce si dovoluji stručně charakterizovat pouze Messenger. Jedná se o službu a aplikaci, která slouží k posílání zpráv, fotek a hlasových zpráv uživatelů Facebooku. Aplikace může být stažena jak do tabletu, tak do mobilního telefonu.

3.1 Právní rámec

Mateřská společnost Facebook Inc. sídlí v Silicon Valley v Kalifornii a její dceřiná společnost Facebook Ltd. má sídlo v Irsku. Dceřiná společnost zpracovává osobní údaje na území Evropské unie, jež se následně posílají do mateřské společnosti v USA. Obecně se tedy na území Unie použije právní úprava GDPR. Pokud bude docházet k přenosu osobních údajů do USA, pak bude využit ochranný štít přijatý Komisí.

3.2 Registrace

Registrace a používání Facebooku jsou zdarma.⁹² Při registraci musí mít osoba platný e-mailový účet, dále je vyzvána, aby uvedla jméno a příjmení, které používá v běžném životě, číslo mobilního telefonu či e-mail, datum narození a pohlaví. V podmínkách používání se

---

⁸⁹ Statista. *Number of Facebook users worldwide 2008-2018* [online]. Statista.com, 2018 [cit. 25. března 2018]. Dostupné na <<https://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/>>.

⁹¹ COSENZA, Vincenzo. *Social media statistics* [online]. Vincos.it, 2018 [cit. 18. května 2018]. Dostupné na <<http://vincos.it/social-media-statistics/>>.

⁹² Uživatelé však mohou být vyzváni k úhradě některých doplňkových služeb.

dále vyžaduje, aby osoba starší 13 let uvedla co nejpřesnější informace o své osobě, aby používala pouze jeden účet. Zakazuje se používat Facebook, pokud je osoba odsouzeným sexuálním delikventem, pokud byl v minulosti zablokován její účet pro porušování smluvních podmínek nebo zásad nebo pokud vylučuje používání této sociální sítě právní úprava toho kterého státu.⁹³

Klepnutím na tlačítko „zaregistrovat“ vysloví budoucí uživatel svůj souhlas se smluvními podmínkami a dojde k uzavření smlouvy. Tento typ smluv, kdy stisknutím tlačítka dochází k jejich uzavření, se nazývá click-through smlouvy a jedná se o typicky uzavíraný smluvní typ v rámci www rozhraní.⁹⁴ Dále je třeba podotknout, že se jedná o adhezní typ smlouvy, tedy že jsou smluvní podmínky určeny jednou smluvní stranou, kdy druhá prakticky nemá možnost tyto podmínky svým chováním ovlivnit.⁹⁵

Již při registraci vyvstává otázka, zda lze po uživateli požadovat, aby uváděl své osobní jméno a příjmení. Ve světě se setkáváme s termínem „real name policy“. Již řadu let je Facebook kritizován za to, že po uživatelích vyžaduje uvedení osobního jména a příjmení. V únoru letošního roku vydal Zemský soud v Berlíně rozsudek, v němž konstatoval porušení německého práva mimo jiné právě v souvislosti s používáním osobního jména a příjmení uživatele, kde sdělil, že požadavek na uvedení „skutečného“ jména uživatele je obcházením jeho souhlasu k tomu, aby byly následně užity jeho údaje, což soud považuje za nezákonné.⁹⁶

V souvislosti s tímto rozsudkem tak mám za to, že ze strany Facebooku dochází k porušení čl. 5 odst. 1 písm. a) GDPR, kde se vyžaduje, aby byly údaje zpracovány korektně, zákonným a transparentním způsobem. Není tak pro uživatele transparentní, k čemu a v jakém rozsahu budou údaje zpracovány.⁹⁷

V případě, že uživatel souhlas již vyjádřil, měl by být Facebook schopen prokázat, že udělil s danou operací souhlas, tedy že si byl uživatel vědom, že dává souhlas a v jakém rozsahu.⁹⁹ Na druhou stranu tím, že uživatel poskytne například pseudonym, může dojít k ohrožení plnění smlouvy o poskytování služeb, což by mohlo být na újmu Facebooku. Aby bylo vyhověno oběma stranám, navrhuji následující kompromis.

---

⁹³ Facebook. *Podmínky používání služby* [online]. Facebook.com, 19. dubna 2018 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <https://m.facebook.com/legal/terms/update#>.

⁹⁴ VUČKA, Jan. *Elektronické smlouvy – část II: Click-through smlouvy* [online]. Itpravo.cz, 11. března 2002 [cit. 20. dubna 2018]. Dostupné na <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=72344>.

⁹⁵ V nastavení Facebooku si lze částečně profil a otázky související se soukromím upravit.

⁹⁶ Federation of German Consumer Organisations. *Facebook In Breach Of German Data Protection Law* [online]. Vzbv.de, 14. února 2018 [cit. 20. dubna 2018]. Dostupné na https://www.vzbv.de/sites/default/files/downloads/2018/02/14/18-02-12_vzbv_pm_facebook-urteil_en.pdf.

⁹⁷ Preambule odst. 39 GDPR

⁹⁹ Preambule odst. 42 GDPR.

Při registraci uživatele by mělo být uvedeno osobní jméno a příjmení, aby tak nedošlo k ohrožení plnění ze smlouvy. Zároveň by mělo být jasným způsobem ze strany Facebooku stanoveno, k čemu konkrétně se osobní jméno a příjmení uživatele bude používat, aby tak bylo dosaženo transparentnosti jeho souhlasu. Zároveň by měla být uživateli poskytnuta možnost, aby své osobní jméno a příjmení ve styku s ostatními uživateli skryl a mohl použít anonymní údaj.

Na závěr dodám, že podmínky, které ohledně jména Facebook stanovuje, je pro běžného uživatele značně matoucí. V podstatě se vyžaduje, aby uživatel používal „*stejně jméno jako v běžném životě*“.¹⁰⁰ Může se tak zdát, že nevyžaduje osobní jméno uživatele. Nicméně se dále dočteme, že „...*Toto jméno by také mělo být uvedené na vašem dokladu totožnosti*“.¹⁰¹ Z toho vyvozují, že tedy tak jako tak musí uživatel použít své osobní jméno a příjmení. Výše uvedené má však spíše doporučující charakter. Podmínky se totiž nenacházejí přímo ve smluvních podmínkách, nýbrž v centru nápovědy.

3.3 Smluvní podmínky

Každý uživatel, který chce využívat služeb Facebooku, musí souhlasit s jeho smluvními podmínkami. K jejich revizi došlo ze strany Facebooku 19. dubna 2018. V rámci této kapitoly se budu věnovat nejprve dvěma oprávněním, se kterými uživatel Facebooku musí vyjádřit souhlas, aby mohl tuto sociální síť používat. Vybrala jsem si je záměrně, neboť mám za to, že jsou v rozporu s GDPR. V rámci zásad používání dat si rovněž vyberu dva případy, u nichž si myslím, že dochází k porušování nařízení.

Smluvní podmínky Facebook dělí do celkem pěti kategorií, jež jsou označeny jako Naše služby, Zásady používání dat a vaše volba soukromí, Vaše závazky vůči Facebooku a naší komunitě, Další ujednání a Další smluvní podmínky a zásady, které se na vás mohou vztahovat. Orientace v těchto podmínkách není vůbec jednoduchá. Běžný uživatel bude mít problém se v nich vyznat i proto, že nejsou uvedeny na jednom místě, nicméně Facebook používá „odkazy“, na které musí uživatel kliknout, aby se dostal na jinou stránku, kde je část smluvních podmínek uložena.

---

¹⁰⁰ Facebook. *Jména na Facebooku* [online]. Facebook.com, 2018 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <https://www.facebook.com/help/1090831264320592/?helpref=hc_fnav>.

¹⁰¹ Tamtéž.

I. Oprávnění k používání uživatelem vytvořeného a sdíleného obsahu

Facebook deklaruje, že obsah vytvořený a sdílený uživatelem na Facebooku je jeho vlastnictvím, nicméně si vyhrazuje právo, aby mu byla poskytnuta „jistá“ oprávnění k používání takového obsahu.¹⁰² O jaká oprávnění se jedná, není blíže specifikováno.

Rovněž tím, že uživatel sdílí, zveřejňuje nebo nahrává obsah, na který se vztahují práva k duševnímu vlastnictví v souvislosti s jeho produkty, uděluje nevýhradní, převoditelnou, licencovatelnou, bezplatnou a celosvětovou licenci k hostování, používání, distribuci, úpravě, spouštění, kopírování, veřejnému předvádění nebo vystavování, překladu a vytváření odvozených děl k uživatelskému obsahu.

Jako příklad Facebook uvádí, „že když budete sdílet fotografii na Facebooku, dáváte nám oprávnění ukládat, kopírovat a sdílet ji s jinými osobami (opět podle vašeho nastavení), jako jsou poskytovatelé služeb podporující naši službu nebo jiné vámi používané Facebook produkty“.¹⁰³

Tuto licenci může uživatel kdykoli ukončit odstraněním obsahu nebo účtu. Současně zde Facebook uvádí, že z technických důvodů může být odstraněný obsah po omezenou dobu uložen v záložních kopiích. Kromě toho se odstraněný obsah může zobrazovat, pokud ho uživatel sdílel s jinými osobami, jež ho neodstranily.¹⁰⁴

Opět zde není stanovena žádná, byť jen minimální doba, po kterou by mohl být obsah v záložních kopiích uložen. Také je nejasné, co vše spadá pod „technické důvody“, a není ani jasné, jaké údaje zůstanou v kopiích uloženy. Uživatel tak vyjádří jasný a bezpodmínečný souhlas s vymazáním svého účtu či obsahu, nicméně fakticky k takovému výmazu nedojde. Je otázkou, jak moc se tato proklamace Facebooku dostává do rozporu s právem být zapomenut.

Právo být zapomenut je upraveno v čl. 17 GDPR následovně: „1. Subjekt údajů má právo na to, aby správce bez zbytečného odkladu vymazal osobní údaje, které se daného subjektu údajů týkají, a správce má povinnost osobní údaje bez zbytečného odkladu vymazat, pokud je dán jeden z těchto důvodů: a) osobní údaje již nejsou potřebné pro účely, pro které byly shromážděny nebo jinak zpracovány; b) subjekt údajů odvolá souhlas, na jehož základě byly údaje podle čl. 6 odst. 1 písm. a) nebo čl. 9 odst. 2 písm. a) zpracovány, a neexistuje žádný další právní důvod pro zpracování; c) subjekt údajů vznesl námitky proti zpracování podle čl. 21 odst. 1 a neexistují žádné převažující oprávněné důvody pro zpracování nebo

---

¹⁰² Facebook. *Podmínky používání služby* [online]. Facebook.com, 19. dubna 2018 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <<https://m.facebook.com/legal/terms/update#>>.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Tamtéž.

subjekt údajů vznesl námitky proti zpracování podle čl. 21 odst. 2; d) osobní údaje byly zpracovány protiprávně; e) osobní údaje musí být vymazány ke splnění právní povinnosti stanovené v právu Unie nebo členského státu, které se na správce vztahuje; f) osobní údaje byly shromážděny v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti podle čl. 8 odst. 1“.¹⁰⁵

Dle nařízení postačí pouze jeden z výše uvedených důvodů a správce¹⁰⁶ má povinnost bez zbytečného odkladu vymazat osobní údaje dotčeného subjektu. V čl. 17 se rovněž vyskytují výjimky, kdy se odst. 1 neuplatní. Půjde o případy, kdy je zpracování nezbytné: „pro výkon práva na svobodu projevu a informace; b) pro splnění právní povinnosti, jež vyžaduje zpracování podle práva Unie nebo členského státu, které se na správce vztahuje, nebo pro splnění úkolu provedeného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen; c) z důvodů veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví v souladu s čl. 9 odst. 2 písm. h) a i) a čl. 9 odst. 3; d) pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu či pro statistické účely v souladu s čl. 89 odst. 1, pokud je pravděpodobné, že by právo uvedené v odstavci 1 znemožnilo nebo vážně ohrozilo splnění cílů uvedeného zpracování; e) pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků.“¹⁰⁷

Poslední jmenovaná výjimka by mohla být teoreticky v našem případě relevantní výjimkou. „Zde je nutné důsledně uplatňovat zásadu nezbytnosti, přičemž osobní údaje by měly být dle této podmínky uchovány pouze tehdy, pokud nelze určit, vykonat nebo obhájit určitý právní nárok bez jejich zpracování. Zároveň se musí jednat o potřebu objektivní“.¹⁰⁸ Důkazní břemeno tak tíží správce¹⁰⁹, který navíc musí zachovávat zásadu minimalizace údajů, tedy nesmí zachovávat více údajů, než je nezbytně nutné.¹¹⁰

II. Oprávnění k používání uživatelova jména, profilového obrázku a informací o jeho interakcích s reklamami a sponzorovaným obsahem

Uživatel uděluje oprávnění používat uživatelovo jméno, profilový obrázek a informace o jeho akcích na Facebooku v souvislosti s reklamami, nabídkami a dalším sponzorovaným obsahem, který se zobrazuje napříč Facebookem bez uživatelova odškodnění.

---

¹⁰⁵ Čl. 17 GDPR.

¹⁰⁶ V našem případě Facebook.

¹⁰⁷ Čl. 17 GDPR.

¹⁰⁸ NULÍČEK, Michal a kol. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017.

¹⁰⁹ Zde Facebook.

¹¹⁰ Rozsudek SDEU ze dne 20. května 2003 Österreichischer Rundfunk a další, spojené věci C-465/00, C-38/01 a C-139/01.

Facebook má možnost disponovat s tím, jaké reklamy uživatel uvidí. Uživatel může tuto možnost částečně omezit tím, že v nastavení nepovolí použití předvoleb reklam či nepovolí reklamy založené na údajích partnerů Facebooku. Bez tohoto omezení však Facebook může získávat údaje týkající se uživatele od třetí strany, která je partnerem Facebooku. V praxi to bude znamenat, že v případě navštívení webové stránky partnera může Facebook získat informace uživatele týkající se používání webů a aplikací partnerů a může rovněž získat informace o jeho zájmech.¹¹¹

Tuto možnost nelze zcela vyloučit, ale lze ji omezit do té míry, že se reklamy omezí pouze na informace, které Facebook získá v souvislosti s používáním výhradně jeho produktů. V souvislosti s reklamami existuje také možnost partnera Facebooku, aby si aktivoval tzv. Facebook pixel, což je javascriptový kód, který umožňuje měřit, optimalizovat a sestavovat okruhy uživatelů pro reklamní kampaně na Facebooku.¹¹² V souvislosti s výše uvedeným pak dovozují, že v případě, kdy uživatel nepovolí reklamy založené na údajích od partnerů Facebooku, neměl by Facebook pixel vůbec fungovat. V těchto případech tak záleží na tom, jak bude uživatel obezřetný. Doporučuji, aby byla věnována zvýšená pozornost v souvislosti s poskytováním tohoto souhlasu.

3.3.1 Zásady používání dat¹¹³

Součástí smluvních podmínek jsou rovněž Zásady používání dat. Facebook uživatelům poskytl poměrně detailní informace týkající se zpracovávání a nakládání s jejich informacemi a uvedl i způsoby, jakými se může uživatel chránit. Jedná se tak o vítanou změnu, kdy má uživatel možnost dozvědět se více o shromažďovaných informacích a případně podniknout příslušné kroky dle jeho uvážení. Zmíním zde zejména možnost upravit si v sekci nastavení svůj profil tak, aby určité informace o své osobě skryl, nebo naopak zobrazil.

V čem však spatřuji problém, je hned několik informací v zásadách uvedených. První z nich je, že Facebook sbírá informace, které uživatel nahraje, synchronizuje či importuje z mobilního zařízení. Mezi takovéto informace patří mimo jiné i historie hovorů a SMS zpráv. Abych situaci lépe objasnila, uvedu příklad z praxe. Osobě, která si stáhne do svého mobilního telefonu aplikaci Messenger a přihlásí se do ní, se zobrazí zpráva, že si uživatel

---

¹¹¹ Facebook. *Vaše předvolby reklam* [online]. Facebook.com, 2018 [12. června 2018]. Dostupné na <https://www.facebook.com/ads/preferences/?entry_product=education_page>.

¹¹² BROŽ, Jan. *Co je vlastně ten Facebook pixel a jak ho založit?* [online]. Blog.eshop-rychle.cz, 19. září 2016 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <<https://blog.eshop-rychle.cz/co-je-vlastne-ten-facebook-pixel-jak-ho-zalozit/>>.

¹¹³ Facebook. *Zásady používání dat* [online]. Facebook.com, 19. dubna 2018 [cit. 13. června 2018]. Dostupné na <<https://www.facebook.com/about/privacy/update/printable>>.

může zapnout možnost s názvem „napiš komukoliv ve svém telefonu“. Pod tímto názvem je specifikováno, že se bude jednat o aktualizující se informace o telefonních číslech, hovorech či SMS zprávách.

Uživatel má možnost vyjádřit s tímto nesouhlas, takže ke sběru těchto dat nemusí dojít. Vyjádřením souhlasu uživatel dává svolení ke sběru těchto dat. Zdá se, že tak nedochází k porušení GDPR. Nicméně si myslím, že by uživatelům měla být informace podávána ve srozumitelnější formě. Troufám si tvrdit, že výše uvedená forma nenaplnuje požadavek svobodného, konkrétního, informovaného a jednoznačného svolení, jak požaduje GDPR.

Facebook dále uvádí, že: „*Shromažďujeme také informace o tom, jak naše produkty využíváte, například typy obsahu, který si prohlížíte nebo se kterým jste nějakým způsobem propojeni, funkce, které používáte, akce, které provádíte, lidé nebo účty, se kterými komunikujete, a frekvence nebo doba trvání vašich aktivit*“.¹¹⁴ Tato informace odporuje zásadě minimalizace údajů, kdy je třeba, aby údaje byly zpracovány přiměřeně a v nezbytném rozsahu.¹¹⁵

3.4 Facebook a třetí osoby

Již jsem uvedla, jaká oprávnění uživatel Facebooku poskytuje. Není však zatím jasné, jaký je vztah Facebooku a třetí osoby. Prostředí sociálních sítí umožňuje vkládat jejich internetové stránky například fotografie a sdílet je. Sdílení fotografií je zmíněno již v samotné definici sociální sítě. Nicméně v souvislosti s takovým sdílením se mohou vyskytnout problémy se souhlasem třetí osoby, která je na fotografii zobrazena, nicméně nedala ke sdílení souhlas.

Jedná se o časté případy, které je potřeba řešit, nicméně nejspíše neexistuje žádný účinný prostředek, jak by se jim dalo zcela předejít. Facebook ve svých smluvních podmínkách jasnou odpověď na tuto situaci neposkytuje. Uvádí pouze, že uživatel souhlasí s tím, že se nebude zapojovat do aktivit, kterými by mohl porušit práva jiných osob.¹¹⁶

V těchto případech se poskytuje ochrana ex ante, tudíž až poté, co bylo zasaženo do práva třetí osoby. Ta pak bude mít nároky dle konkrétní právní úpravy toho kterého státu,

---

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ Čl. 5 odst. 1 písm. c) GDPR.

¹¹⁶ Facebook. *Podmínky používání služby* [online]. Facebook.com, 19. dubna 2018 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <<https://m.facebook.com/legal/terms/update#>>.

v němž k porušení jejího práva došlo. Bude také vhodné kontaktovat správce Facebooku a žádat o odstranění obsahu, se kterým nevyslovila souhlas.¹¹⁷

3.5 Předávání osobních údajů do třetích zemí

V souvislosti s předáváním údajů do třetích zemí bylo přijato přelomové rozhodnutí Evropského soudního dvora ve věci Schrems v. Data Protection Commissioner, ve kterém došlo ke zrušení bezpečného přístavu.¹¹⁸ Zmiňuji jej zde znovu zejména proto, že se původní řízení týkalo sporu mezi Schremsem a společností Facebook. Ten se domáhal toho, aby společnost Facebook Ireland nepředávala jeho osobní údaje do Spojených států, neboť ty nezajišťují dostatečnou ochranu.

Po zrušení bezpečného přístavu vstoupil v platnost štít na ochranu soukromí.¹¹⁹ Facebook je jeho členem od 30. září 2016. Tato certifikace Facebooku vyprší dne 3. listopadu 2018.¹²⁰ Na stránkách Facebooku můžeme nalézt informace týkající se štítu na ochranu soukromí. Při čtení jsem narazila na menší nesrovnalost v textu, kde Facebook uvádí, že „...*V souladu s principy štítu na ochranu soukromí je Facebook zodpovědný za zpracování osobních údajů takovými třetími stranami, které není v souladu s principy tohoto programu. Neplatí to v případě, že Facebook nebyl zodpovědný za událost, která k údajné škodě vedla*“.¹²² Poslední věta je nepřesně formulována, kdy ve štítu soukromí je stanovena výslovně povinnost dokázat, že za událost vedoucí ke škodě Facebook je odpovědný.¹²³ Tudíž poslední věta neplatí bez dalšího. Bude třeba aktivního konání ze strany Facebooku, kdy bude muset prokázat, že za škodu opravdu odpovědný není.

Kromě toho Facebook využívá standardní smluvní doložky, které byly schváleny Komisí a umožňují přenos dat ze zemí EHP do dalších zemí.¹²⁴

---

¹¹⁷ Buďto na adrese Facebook Ireland Ltd., 4 Grand Canal Square, Grand Canal Harbour, Dublin 2 Ireland nebo prostřednictvím pověřence pro ochranu osobních údajů pro společnost Facebook Ireland Ltd.

¹¹⁸ Viz 2. kapitola.

¹¹⁹ Viz. 2. kapitola.

¹²⁰ Dostupné na <https://www.privacyshield.gov/participant?id=a2zt0000000GnywAAC&status=Active>.

¹²² Facebook. *Společnost Facebook Inc. a štít na ochranu soukromí EU-USA a Švýcarsko-USA* [online]. Facebook.com, 2018 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <<https://www.facebook.com/about/privacyshield>>.

¹²³ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1250 ze dne 12. července 2016 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající úrovni ochrany poskytované štítem EU–USA na ochranu soukromí, odst. 29.

¹²⁴ Viz. 2. kapitola.

3.6 Možnosti obrany uživatele

Pokud má uživatel za to, že dochází k porušování jeho práv, má samozřejmě možnost se bránit. Může využít práva na přístup, opravu, přenesení a vymazání svých údajů. Využít může také možnosti podat námitky.¹²⁵ Kromě toho si může svůj profil v „nastavení“ upravit. Pokud by žádná z těchto možností nebyla úspěšná, může podat uživatel mající pobyt v Evropské unii žalobu ke kterémukoli členskému soudu, který k tomu má příslušnou pravomoc.¹²⁶

3.7 Kauza Cambridge Analytica a Facebook

Cambridge Analytica je britská poradenská společnost založená v roce 2013, jejíž mateřskou společností je organizace SCL Group.¹²⁷ Společnost se zpočátku zaměřovala na prezidentské volby v USA. Označila se za společnost, jež poskytuje spotřebitelský výzkum, cílené reklamy a jiné služby související s politickou či obchodní agendou.

Společnost od roku 2014 nasbírala data přes 50 milionů uživatelů¹²⁸ Facebooku prostřednictvím aplikace, která byla vytvořena britským akademikem Aleksandrem Koganem. Aplikace tak od uživatelů, kteří si aplikaci stáhli a přihlásili se do ní prostřednictvím Facebooku, sbírala jejich data a data jejich přátel. Následně pak Kogan předal data bez souhlasu uživatelů společnosti. To potvrdila jak Cambridge Analytics, tak i Facebook.¹²⁹ Díky získání různých údajů uživatelů mohla Cambridge Analytics vytvořit profil voliče, který následně podrobila počítačovému programu předvídajícímu chování uživatele, tudíž na něj mohla cílit reklamu a ovlivnit tak jeho rozhodování. Společnost údajně využila údaje například pro politickou kampaň v amerických prezidentských volbách a také údajně pro

---

¹²⁵ Výčet práv je podrobněji popsán v 2. kapitole.

¹²⁶ Upraveno i ve smluvních podmínkách Facebooku.

¹²⁷ INGRAM, David. *Factbox: Who is Cambridge Analytica and what did it do?* [online]. Reuters.com, 20. března 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <https://www.reuters.com/article/us-facebook-cambridge-analytica-factbox/factbox-who-is-cambridge-analytica-and-what-did-it-do-idUSKBN1GW07F>.

¹²⁸ Hovoří se až o 87 milionech uživatelů po celém světě, viz. KANG, Cecilia, FRENKEL Sheera. *Facebook Says Cambridge Analytica Harvested Data of Up to 87 Million Users* [online]. Nytimes.com, 4. dubna 2018 [cit. 28. dubna 2018]. Dostupné na <https://www.nytimes.com/2018/04/04/technology/mark-zuckerberg-testify-congress.html>.

¹²⁹ INGRAM, David. *Factbox: Who is Cambridge Analytica and what did it do?* [online]. Reuters.com, 20. března 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <https://www.reuters.com/article/us-facebook-cambridge-analytica-factbox/factbox-who-is-cambridge-analytica-and-what-did-it-do-idUSKBN1GW07F>.

cílené politické reklamy zaměřující se na brexit.¹³⁰ Facebook údajně o zneužívání dat věděl, nepodnikl však přiměřené kroky k nápravě.¹³¹

Momentálně se celá kauza vyšetřuje a není prozatím stanoveno najisto, do jaké míry k únikům dat došlo, zda a jak budou obě společnosti potrestány. Nicméně si dovolím podrobit výše uvedené pod hledáček GDPR. Konkrétně se budu věnovat otázkám věcné a místní působnosti norem GDPR, souhlasu, jež uživatelé poskytli, či neposkytli, případné odpovědnosti Facebooku a Cambridge Analytica a sankcím, které by mohly vzniknout.

3.7.1 Věcná a místní působnost

Co se týče věcné působnosti, pak lze s jistotou říci, že v tomto případě se jednalo o automatizované zpracování údajů, tedy že došlo ke zpracování osobních údajů, jak uvádí čl. 4 odst. 2. Je tak naplněna hypotéza čl. 2 odst. 1 a věcná působnost GDPR je tak v tomto případě dána. Co se týče místní působnosti, na první pohled se může její aplikace jevit jako jednoduchá, neboť se zdá, že se GDPR použije na území Unie, a tedy i pro obyvatele nacházející se na jejím území. Proto se naskýtá otázka, zda v případě, že by bylo prokázáno, že došlo k úniku dat týkajícího se pouze severoamerických občanů, by se GDPR použilo. Odpověď není jednoznačná. GDPR byla přijata členskými státy Unie, na území USA k jejímu přijetí nedošlo, jak by se tedy mohlo nařízení aplikovat na její občany? Vycházím z dikce čl. 3 odst. 1, který stanovuje, že se „nařízení vztahuje na zpracování osobních údajů v souvislosti s činnostmi provozovny správce nebo zpracovatele v Unii bez ohledu na to, zda zpracování probíhá v Unii či mimo ni“.

Kritériem pro posouzení místní působnosti zde tedy není občanství, nýbrž sídlo provozovny správce nebo zpracovatele, které musí být v Unii, není tak relevantní, zda se zpracované údaje týkají amerických občanů. Svůj názor opírám rovněž o odst. 14 preambule GDPR, který říká, že „ochrana poskytovaná tímto nařízením by se měla týkat zpracování osobních údajů fyzických osob bez ohledu na jejich státní příslušnost nebo bydliště...“. Co se týče Správce (zde Facebook) a Zpracovatele (zde Cambridge Analytica), mají oba sídlo v Unii, tudíž se na ně aplikuje právní úprava GDPR.

---

¹³⁰ ROSENBERG, Matthew, CONFESSORE, Nicholas, CADWALLADR, Carole. *How Trump Consultants Exploited the Facebook Data of Millions* [online]. Nytimes.com, 17. března 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.nytimes.com/2018/03/17/us/politics/cambridge-analytica-trump-campaign.html>>.

¹³¹ CUTHBERTSON, Anthony. *Facebook knew about Cambridge Analytica data breach a year before Trump election* [online]. Independent.co.uk, 6. dubna 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.independent.co.uk/news/business/news/facebook-cambridge-analytica-trump-election-data-breach-mark-zuckerberg-a8292071.html>>.

3.7.2 Souhlas

Nařízení udává, že souhlas musí být svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle se zpracováním osobních údajů.¹³² V souvislosti s tímto případem by tak mohlo být namítáno, že si uživatelé stáhli aplikaci svobodně, konkrétně, informovaně atd. a že tak projevíli svou vůli se zpracováním osobních údajů, tudíž zde fakticky k žádnému úniku dat nedošlo. Tomu však musím oponovat. Uživatelé souhlasili toliko s použitím svých údajů v rámci používání dané aplikace, těžko mohli projevit souhlas s předáním jejich osobních údajů dalším subjektům a k jiným účelům, než byl účel daný charakterem aplikace, jelikož v době udělení souhlasu o jiném použití svých dat nevěděli.

3.7.3 Správce a zpracovatel

Facebook zastává roli Správce¹³⁴ a Cambridge Analytica roli Zpracovatele¹³⁵ osobních údajů. Jak Facebook, tak i Cambridge Analytica nenaplnily zásady předvídané čl. 5. Dále pak mezi hlavní úkoly správce patří činit vhodná technická a organizační opatření k zajištění a doložení souladu zpracování s GDPR. Správce i zpracovatel mají být schopni zajistit neustálou důvěrnost, integritu, dostupnost a odolnost systémů a služeb zpracování.¹³⁶ Pokud se prokáže, že Facebook věděl o porušení zabezpečení osobních údajů, porušil čl. 33 odst. 1 GDPR, kdy měl ohlásit porušení bez zbytečného odkladu dozorovému úřadu. Co se týče Cambridge Analytica, ta porušila čl. 32 GDPR, kdy nezabezpečila důvěrnost a integritu služeb zpracování.

3.7.4 Sankce

Facebook a Cambridge Analytica musí prokázat, že nenesou žádným způsobem odpovědnost za událost, která ke vzniku újmy, tedy zneužití osobních údajů, vedla.¹³⁸ Pokud neunesou důkazní břemeno, vzniká každému, komu v důsledku porušení GDPR vznikla hmotná či nehmotná újma, právo na náhradu utrpěné újmy ze strany obou společností.¹³⁹ Kromě toho může být stanovena správní pokuta až ve výši 4 % celkového ročního obrátu.¹⁴⁰

---

¹³² Čl. 4 odst. 11 GDPR.

¹³⁴ Čl. 4 odst. 7 GDPR.

¹³⁵ Čl. 4 odst. 8 GDPR.

¹³⁶ Čl. 32 odst. 1 písm. b) GDPR.

¹³⁸ Čl. 82 odst. 3 GDPR.

¹³⁹ Čl. 82 odst. 1 GDPR.

¹⁴⁰ Čl. 83 odst. 5 GDPR.

V případě Facebooku by se tak mohlo jednat až o částku ve výši 1,6 miliard amerických dolarů.¹⁴¹

Kromě výše uvedeného případu v nedávné době došlo k dalšímu úniku dat, a to firmou CubeYou. Jedná se o podobný případ jako Cambridge Analytica.¹⁴² Facebook by tak měl vyvinout dostatečné úsilí, aby takovýmito hrozbám do budoucna zabránil, jinak se neubrání obrovským pokutám, které mu hrozí.

---

¹⁴¹ Statista. *Facebook's annual revenue and net income from 2007 to 2017 (in million U.S. dollars)* [online]. Statista.com, 2018 [cit. 1. května 2018]. Dostupné na <<https://www.statista.com/statistics/277229/facebooks-annual-revenue-and-net-income/>>.

¹⁴² CASTILLO, Michelle. *Facebook suspends another data analytics firm after CNBC discovers it was using tactics like Cambridge Analytica* [online]. Cnbc.com, 8. dubna 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.cnn.com/2018/04/08/cubeyou-cambridge-like-app-collected-data-on-millions-from-facebook.html>>.

Závěr

Přijetí GDPR je vítanou změnou pro běžné uživatele sociálních sítí. Oproti DPD se rozšířil katalog práv subjektů údajů a zároveň se zpřísnily podmínky, které musí být dodržovány ze strany správců a zpracovatelů, tudíž i provozovatelů sociálních sítí.

Uživatelům sociálních sítí lze doporučit, aby věnovali pozornost tomu, co se rozhodnou na sociální síť sdílet. Platí zde jednoduchá úměra, že čím méně informací se sdílí, tím menší je pravděpodobnost, že dojde k jejich úniku a zneužití. Nemělo by se zapomenout na to, že jakmile se osoba rozhodne ve virtuálním internetovém světě udělat jakýkoli krok počínaje kliknutím přes sdílení statusů, obrázků, odkazů na internetové stránky až po sdělování informací o vlastní osobě, to vše zůstává v prostředí internetu zachováno. Ne nadarmo zde tedy platí střídmost se zveřejňováním jakýchkoli informací, což znamená, že někdy méně znamená přece jen více. Uživatel se může chránit například i tím, že nesvolí k použití svých údajů třetím stranám. Fakticky to může znamenat, že je mu tím vyloučeno užívání některých platforem, nicméně to značně eliminuje případy, kdy by tyto údaje mohla třetí strana zneužít. V neposlední řadě by si měl každý uživatel sociální sítě upravit nastavení používání sociální sítě.

Co se týče Facebooku, je stále co zlepšovat. Navzdory tomu, že Facebook již zaktualizoval své smluvní podmínky, stále jsou v nich mezery a nejasná ustanovení, které jsou na hranici s dodržováním povinností stanovených v GDPR. Pro běžného uživatele působí ustanovení smluvních podmínek značně matoucím dojmem. Facebook užívá nepřesné, nejasné výrazy, které mohou být vyloženy několikerým způsobem. To jistě odporuje transparentnosti, kterou GDPR předpokládá, zejména pak čl. 12 odst. 1, který výslovně požaduje, aby byly informace transparentní, srozumitelné a snadno přístupné a za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků.¹⁴³ Uživatel v určitých případech vůbec neví, jaký bude mít vyslovení jeho souhlasu dopad a na co se bude souhlas vůbec vztahovat. Rovněž se mi jako uživateli jeví matoucí, jaké údaje jsou pro mě závazné a jaké jsou spíše doporučujícího charakteru. Tak například Facebook upravuje smluvní podmínky, ve kterých často odkazuje na jiné stránky. Není tak zřejmé, jestli i ty jsou součástí smluvních podmínek nebo mají spíše doporučující charakter. Lze předpokládat, že s účinností GDPR naroste i počet sporů, které bude muset Facebook řešit. V současné době řeší Soudní dvůr například další případ, ve kterém figuruje Maximilian Schrems.¹⁴⁴

---

¹⁴³ Čl. 12 odst. 1 GDPR.

¹⁴⁴ Řízení vedeno pod sp. zn. C-311/18.

Uživatelům Facebooku se doporučuje, aby si prošli svá nastavení a upravili je. Lze například nastavit viditelnost statusů a používaných aplikací, skrytí osobních informací, zakázat ostatním uživatelům sdílení fotek a statusů, omezit možnost přidávání do přátel apod. Uživatel si také může stáhnout soubor, ve kterém jsou uloženy veškeré informace o jeho osobě, které Facebook získal.

Co se týče praktického výkladu a aplikace GDPR, ukáže až čas a soudní praxe, do jaké míry je úprava efektivní.

Bibliografie

Monografie

- MATES, Pavel. *Ochrana soukromí ve správním právu*. 2. vydání. Praha: Linde, 2006. 320 s.
- NEZMAR, Luděk. *GDPR Praktický průvodce implementací*. Praha: Grada Publishing, 2017. 304 s.
- ŠIŠKOVÁ, Naděžda. *Evropská unijní ochrana lidských práv (Chata a další instrumenty ochrany lidských práv v EU)*. Praha: Linde, 2001. 256 s.
- ŠRÁMKOVÁ, Katarína. *Lidská práva v kontextu zahraniční rozvojové spolupráce*. Praha: FoRS – České fórum pro rozvojovou spolupráci, 2011. 30 s.

Online zdroje

- BOYD, Danah M., ELLISON, Nicole, B. *Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship* [online]. Onlinelibrary.wiley.com, 17. prosince 2007 [cit. 24. ledna 2018]. Dostupné na <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x/full>>.
- BROŽ, Jan. *Co je vlastně ten Facebook pixel a jak ho založit?* [online]. Blog.eshop-rychle.cz, 19. září 2016 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <<https://blog.eshop-rychle.cz/co-je-vlastne-ten-facebook-pixel-jak-ho-zalozit/>>.
- BURIAN, David, RADÍČOVÁ, Zuzana. *Mezinárodní předávání osobních údajů z pohledu nové regulace ochrany osobních údajů* [online]. Pravniprostor.cz, 13. dubna 2016 [cit. 11. března 2018]. Dostupné na <<https://www.prawniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/mezinarodni-predavani-osobnich-udaju-z-pohledu-nove-regulace-ochrany-osobnich-udaju>>.
- CASTILLO, Michelle. *Facebook suspends another data analytics firm after CNBC discovers it was using tactics like Cambridge Analytica* [online]. Cnbc.com, 8. dubna 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.cnbc.com/2018/04/08/cubeyou-cambridge-like-app-collected-data-on-millions-from-facebook.html>>.
- Cambridge University Press. *Dictionary: Cyberspace* [online]. Cambridge.org, 2018 [cit. 23. května 2018]. Dostupné na <<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cyberspace>>.

- COSENZA, Vincenzo. *Social media statistics* [online]. Vincos.it, 2018 [cit. 18. května 2018]. Dostupné na <<http://vincos.it/social-media-statistics/>>.
- Council of Europe. *Chart of signatures and ratifications of Treaty 108* [online]. Coe.int, 29. srpna 2018 [cit. 29. srpna 2018]. Dostupné na <<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/108/signatures>>.
- CUTHBERTSON, Anthony. *Facebook knew about Cambridge Analytica data breach a year before Trump election* [online]. Independent.co.uk, 6. dubna 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.independent.co.uk/news/business/news/facebook-cambridge-analytica-trump-election-data-breach-mark-zuckerberg-a8292071.html>>.
- European Commission. *Adequacy decisions* [online]. Ec.europa.eu, 2018 [cit. 15. dubna 2018]. Dostupné na <https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/adequacy-protection-personal-data-non-eu-countries_en>.
- Euroskop. *Listina základních práv EU* [online]. Euroskop.cz, 2018 [cit. 15. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/204/sekce/charta-zakladnich-prav-eu/>>.
- Euroskop. *Charta základních práv EU* [online]. Euroskop.cz, 2018 [cit. 15. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/627/sekce/charta-zakladnich-prav-eu/>>.
- Evropská komise. *Štít EU–USA na ochranu soukromí funguje po prvním roce dobře, na jeho provádění je však stále co zlepšovat* [online]. Europa.eu, 18. října 2017 [cit. 13. května 2018]. Dostupné na <www.europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3966_cs.pdf>.
- Facebook. *Jména na Facebooku* [online]. Facebook.com, 2018 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <https://www.facebook.com/help/1090831264320592/?helpref=hc_fnav>.
- Facebook. *Podmínky používání služby* [online]. Facebook.com, 19. dubna 2018 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <<https://m.facebook.com/legal/terms/update#>>.
- Facebook. *Společnost Facebook Inc. a štít na ochranu soukromí EU-USA a Švýcarsko-USA* [online]. Facebook.com, 2018 [cit. 12. června 2018]. Dostupné na <<https://www.facebook.com/about/privacysshield>>.

- Facebook. *Vaše předvolby reklam* [online]. Facebook.com, 2018 [12. června 2018]. Dostupné na https://www.facebook.com/ads/preferences/?entry_product=education_page.
- Facebook. *Zásady používání dat* [online]. Facebook.com, 19. dubna 2018 [cit. 13. června 2018]. Dostupné na <https://www.facebook.com/about/privacy/update/printable>.
- Federation of German Consumer Organisations. *Facebook In Breach Of German Data Protection Law* [online]. Vzbv.de, 14. února 2018 [cit. 20. dubna 2018]. Dostupné na https://www.vzbv.de/sites/default/files/downloads/2018/02/14/18-02-12_vzbv_pm_facebook-urteil_en.pdf.
- HAVLÍK, Jiří. *Co je to internet?* [online]. Vhvspeed.cz, 18. května 2012 [cit. 13. února 2018]. Dostupné na <http://www.vhvspeed.cz/co-je-to-internet>.
- INGRAM, David. *Factbox: Who is Cambridge Analytica and what did it do?* [online]. Reuters.com, 20. března 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <https://www.reuters.com/article/us-facebook-cambridge-analytica-factbox/factbox-who-is-cambridge-analytica-and-what-did-it-do-idUSKBN1GW07F>.
- KABELE, Jiří. *Sít' sociální* [online]. Encyklopedie.soc.cas.cz, 4. března 2018 [cit. 30. dubna 2018]. Dostupné na https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/S%C3%AD%C5%A5_soci%C3%A1ln%C3%AD.
- KANG, Cecilia, FRENKEL Sheera. *Facebook Says Cambridge Analytica Harvested Data of Up to 87 Million Users* [online]. Nytimes.com, 4. dubna 2018 [cit. 28. dubna 2018]. Dostupné na <https://www.nytimes.com/2018/04/04/technology/mark-zuckerberg-testify-congress.html>.
- MĚŘÍNSKÁ, Eva. *Sociální sítě: v knihovnách a naopak* [online]. Cbvk.cz, 2013 [cit. 13. února 2018]. Dostupné na https://www.cbvk.cz/soubory/regionfce/vzdelavani/FB_VISK_2013_CB.pdf.
- MPO: Odbor 31100. *Zákon o zpracování osobních údajů schválen vládou ČR dne 21.3.2018* [online]. Mpo.cz, 21. března 2018 [cit. 11. května 2018]. Dostupné na <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/ochrana-osobnich-udaju-gdpr/gdpr-dokumenty/zakon-o-zpracovani-osobnich-udaju-schvalen-vladou-cr-dne-21-3-2018--235677/>.
- ROSENBERG, Matthew, CONFESSORE, Nicholas, CADWALLADR, Carole. *How Trump Consultants Exploited the Facebook Data of Millions* [online]. Nytimes.com,

17. března 2018 [cit. 25. dubna 2018]. Dostupné na <<https://www.nytimes.com/2018/03/17/us/politics/cambridge-analytica-trump-campaign.html>>.
- Statista. *Facebook's annual revenue and net income from 2007 to 2017 (in million U.S. dollars)* [online]. Statista.com, 2018 [cit. 1. května 2018]. Dostupné na <<https://www.statista.com/statistics/277229/facebooks-annual-revenue-and-net-income/>>.
  - Statista. *Number of Facebook users worldwide 2008-2018* [online]. Statista.com, 2018 [cit. 25. března 2018]. Dostupné na <<https://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/>>.
  - Statista. *Number of social media users worldwide from 2010 to 2021 (in billions)* [online]. Statista.com, 2018, [cit. 28. srpna 2018]. Dostupné na <<https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>>.
  - UOOU. *Zásady a právní důvody zpracování* [online]. Uoou.cz, 5. března 2018 [cit. 14. června 2018]. Dostupné na <<https://www.uoou.cz/4-zasady-a-nbsp-pravni-duvody-zpracovani/d-27271/p1=2461>>.
  - U.S. Department of State. *Privacy Shield Ombudsperson* [online]. State.gov, 2018 [cit. 2. června 2018]. Dostupné na <<https://www.state.gov/e/privacyshield/ombud/>>.
  - VUČKA, Jan. *Elektronické smlouvy – část II: Click-through smlouvy* [online]. Itpravo.cz, 11. března 2002 [cit. 20. dubna 2018]. Dostupné na <<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=72344>>.

Časopisy

- WARREN, Samuel D., BRANDEISE, Louis D. The Right to Privacy. *Harvard Law Review*, 1890, roč. 4, č. 5.

Komentář

- KMEC, Jiří a kol. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 1696 s.
- NULÍČEK, Michal a kol. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 580 s.

Právní předpisy

Mezinárodní smlouvy

- Declaration of Fundamental Rights and Freedoms, Official Journal, C 120, 16.05.1989.
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, vyhlášený pod č. 120/1976 Sb.
- Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, ze dne 28. 1. 1981, vyhlášená pod č. 115/2011 Sb. m. s.

Evropská unie

- Listina základních práv Evropské unie, 14. 12. 2007, Úřední věstník Evropské unie, C 303/1.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
- Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 25. března 1957, ve znění Lisabonské smlouvy ze dne 13. prosince 2007.
- Nařízení Evropského parlamentu a rady č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, čl. 5.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/479 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.
- Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1250 ze dne 12. července 2016 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající úrovni ochrany poskytované štítem EU–USA na ochranu soukromí, odst. 29.
- Rozhodnutí Komise 520/2000/ES ze dne 26. července 2000 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající ochraně poskytované podle zásad „bezpečného přístavu“ a s tím souvisejících „často kladených otázek“ vydaných Ministerstvem obchodu Spojených států, Úř. věst. L 215, 28.8.2000, s. 7.
- Rozhodnutí Komise ze dne 5. února 2010 o standardních smluvních doložkách pro předávání osobních údajů zpracovatelům usazeným ve třetích zemích podle směrnice 95/46/ES.
- Rozhodnutí Komise ze dne 15. června 2001 o standardních smluvních doložkách pro předávání osobních údajů do třetích zemí podle směrnice 95/46/ES.
- Úmluva o Společnosti národů ze dne 10. 1. 1920, čl. 22, 23; Dostupné také na https://is.muni.cz/elportal/estud/praf/js09/dejiny/web/prameny/08/Pakt__umluva__o__Spolecnosti_narodu_10._ledna_1920.pdf.

Česká republika

- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

Judikáty

- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2008, sp. zn. 30 Cdo 3361/2007.
- Rozsudek Soudního dvora ve věci C-362/2014 ze dne 6. října 2015, Maximilian Schrems v. Data Protection Commissioner.
- Rozsudek SDEU ze dne 20. května 2003 Österreichischer Rundfunk a další, spojené věci C-465/00, C-38/01 a C-139/01.
- Rozhodnutí ESD ze dne 6. listopadu 2003, ve věci C-101/01 Bodil Lindquist.
- Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 13. května 2014, Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González, C-131/12, bod 81.

Abstrakt

V průběhu 19. století se začíná formovat právo na ochranu soukromí jako samostatné právo. S postupným technologickým pokrokem, zejména pak s příchodem internetu a sociálních sítí začíná nabývat na významu ochrana osobních údajů. Ve virtuálním světě se totiž informace šíří rychleji a v daleko širším měřítku, než je tomu v reálném světě. Je tak zapotřebí přijmout opatření vedoucí k zabezpečení osobních údajů, aby nedocházelo k zásahu do práva na soukromí, a tedy i práva na ochranu osobních údajů jednotlivců. Se vznikem jednotného vnitřního trhu Evropské unie se tak jevílo jako nejjednodušší přijmout opatření, jež by se vztahovalo na všechny členské státy Unie. V roce 1995 byla přijata směrnice 95/46/ES, která se problematice ochrany osobních údajů věnovala. Ta však musela být po letech opět nahrazena novým právním předpisem, který by reflektoval požadavky současné doby. Tím se stalo GDPR, které nabylo 25. května 2018 účinnosti. Nařízení přináší změny v oblasti způsobu ochrany osobních údajů.

Cílem předkládané práce je upozornění na problematiku ochrany osobních údajů v rámci sociálních sítí. Sociální sítě jsou určitým fenoménem těšícím se v posledních letech velké popularity. Pro většinu z nich platí, že aby mohl uživatel využívat jejich služeb, je nutno se zaregistrovat. V rámci registrace je ve většině případů třeba vyjádřit souhlas se smluvními podmínkami. Pro účely této práce si autorka vybrala sociální síť Facebook, která je jednou z největších sociálních sítí na světě. Facebook rovněž vyžaduje, aby uživatel vyslovil souhlas s jeho smluvními podmínkami a mohl tak využívat jeho služeb. Dílčími cíli práce je zjistit, zda Facebook dodržuje povinnosti vyplývající z GDPR, a to zejména v souvislosti se smluvními podmínkami a udělováním souhlasu se zpracováním osobních údajů, právem být zapomenut a přenosem dat z Unie do třetích zemí. Udělování souhlasu se zpracováním osobních údajů se momentálně týká kauza Cambridge Analytica a Facebook. V práci je proto z teoretického hlediska řešeno, zda došlo k porušení GDPR ze strany Facebooku.

Abstract

During the 19th century the right to privacy has begun to form as an independent law. With the gradual technological progress, especially with the arrival of the Internet and social networks the significance of protection of personal data begins to grow. In the virtual world the information spread faster and in a much bigger scale than in the real world. So it is needed to make precautions to secure personal data to prevent violation of the privacy law and also the personal information privacy law. With the creation of the European Single Market the easiest way was to make a precaution, which would affect all members of the European Union. In the year 1995 the Directive 95/46/EC about the problematics of personal data protection was formed. But after a few years it needed to be replaced by a new regulation which would reflect the needs of the current time. This regulation is GDPR which became effective May 25, 2018. The regulation changes the policy of information privacy law.

The objective of the thesis is to inform about the problematics of information privacy within the social networks. The social networks are a phenomenon that has been recently very popular. To use them you mostly have to register in them. Within the registration is mostly needed to show consent with the Terms and Conditions. For the purposes of the thesis the social network Facebook, which is one of the biggest social networks in the world was chosen. Facebook also requires you to show consent with its Terms and Conditions to be able to use its services. Partial objectives of the thesis were to find to if Facebook adheres to the responsibilities resulting from GDPR, and especially in connection with the Terms and Conditions and giving consent to processing of personal data, right to be forgotten and transmission of data from the European Union to another country. The Facebook-Cambridge Analytica data scandal is a scandal connected to consent to processing personal data. The thesis deals from the theoretical point of view if GDPR was violated by Facebook.

Klíčová slova

Právo na soukromí; Právo na ochranu osobních údajů; Sociální sítě; Facebook; GDPR

Key words

Personal data protection; Right to privacy; Social networks; Facebook; GDPR